
Satakunnan vaihe- maakuntakaava 2 soiden kasvillisuusselvitys 2017

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	4
Tutkimuskohteet	5
Työstä vastaavat henkilöt	5
Tutkimusmenetelmät	7
Kivijärvensuo (95)	8
Yleiskuvaus	8
Kuviokohtaiset kuvaukset	9
Muut havainnot/huomiot	13
Päätelmät.....	13
Pillikistönsuo E (485)	14
Yleiskuvaus.....	14
Kuviokohtaiset kuvaukset.....	16
Muut havainnot/huomiot	16
Päätelmät.....	16
Takaneva (pohj) (21145)	17
Yleiskuvaus.....	17
Kuviokohtaiset kuvaukset.....	19
Muut havainnot/huomiot	19
Päätelmät.....	19
Koppioneva (416)	20
Yleiskuvaus.....	20
Kuviokohtaiset kuvaukset.....	21
Muut havainnot/huomiot	25
Päätelmät.....	25

Tähän raporttiin suositetaan viittaamaan seuraavasti:

Ahlman, S. 2017: Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 soiden kasvillisuusselvitys 2017.

Ahlman Group Oy.

Pillikistönsuo N (31112)	26
Yleiskuvaus	26
Kuviokohtaiset kuvaukset	28
Muut havainnot/huomiot	28
Päätelmät	28
 Räminkeidas (15926)	 29
Yleiskuvaus	29
Kuviokohtaiset kuvaukset	30
Muut havainnot/huomiot	34
Päätelmät	34
 Peräneva (15684)	 35
Yleiskuvaus	35
Kuviokohtaiset kuvaukset	36
Muut havainnot/huomiot	41
Päätelmät	41
 Hangassuo S (40193)	 42
Yleiskuvaus	42
Kuviokohtaiset kuvaukset	43
Muut havainnot/huomiot	50
Päätelmät	50
 Tulokset ja päätelmät	 51
 Kirjallisuus	 52

JOHDANTO

Tämä raportti esittelee Satakuntaliiton Ahlman Group Oy:ltä tilaaman Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 soiden kasvillisuusselvityksen tulokset, joiden perusteella voidaan arvioida alueelle suunniteltujen maankäyttöhankkeiden vaikutuksia luontotyyppeihin ja putkilokasveihin.

Satakunnassa on voimassa ympäristöministeriön 30.11.2011 vahvistama Satakunnan maakuntakaava, joka on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätöksellä 13.3.2013. Satakunnassa on voimassa myös ympäristöministeriön 3.12.2014 vahvistama Satakunnan vaihemaakuntakaava 1, jossa on osoitettu maakunnallisesti merkittävät tuulivoima- tuotannon alueet ja niihin liittyvää energianhuoltoa.

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 päivitetään Satakunnan maakuntakaavassa osoitettuja turvetuotantoalueita siten, että vaihemaakuntakaavan laadinnassa otetaan huomioon turvetuotantoon soveltuvat potentiaaliset suot. Turvetuotantoalueiden osoittamisessa huomioidaan suoluonnon monimuotoisuuden säilymisen ja muiden ympäristönäkökohtien sekä taloudellisuuden asettamat vaatimukset sekä sovitetaan yhteen tuotanto- ja suojelutarpeet. Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden mukaan turpeenottoalueiksi varataan jo ojitettuja soita tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita ja käytöstä poistettuja suopeltoja. Geologian tutkimuskeskus (GTK) on luokitellut Satakunnan alueelta tutkimansa suot luonnontilaisuusluokkiin valtioneuvoston 30.8.2012 periaatepäätöksessään hyväksymän asteikon mukaisesti. Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 turvetuotantoon varataan ainoastaan soita, jotka GTK on omassa selvityksessään luokitellut luonnontilaisuusluokkiin 0–2. Lisäksi suunnittelussa kiinnitetään huomiota muun muassa ihmisen terveydelle aiheutuvien haittojen ja riskien ennalta ehkäisemiseen, luontoon, erityisesti vesistöihin kohdistuvan kuormituksen vähentämiseen ja alueidenkäytön ekologiseen kestävyYTEEN.

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 luonnosvaiheessa maakunnan alueelle esitetään kaikkiaan 51 uutta turvetuotantoaluetta, joiden yhteispinta-ala on noin 3 900 hehtaaria.

TUTKIMUSKOHTEET

Tutkimuskohteina oli yhteensä kahdeksan eri suota, jotka sijaitsevat pitkin Satakuntaa yhdeksän eri kunnan alueella (kuva 1). Kuusi suota on luonnontilaisuusasteikoiltaan 2, mikä tarkoittaa, että suolla on ojitettuja ja ojittamattomia osia. Ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja ympäristön välillä. Osalla ojittamatonta alaa on havaittavissa kuivahtamista. Keidassoilla ojitus on muuttanut myös reunaluisun ja keskustan vesitaloutta. Lisäksi kaksi suota on luonnontilaisuusasteikossa 0, mikä tarkoittaa, että vesitalous on muuttunut peruuttamattomasti ja kasvillisuuden muutos on edennyt pitkälle. Soiden pinta-alat vaihtelevat 20 ja 100 hehtaarin välillä, ja yhteispinta-ala on 518 hehtaaria (taulukko 1).

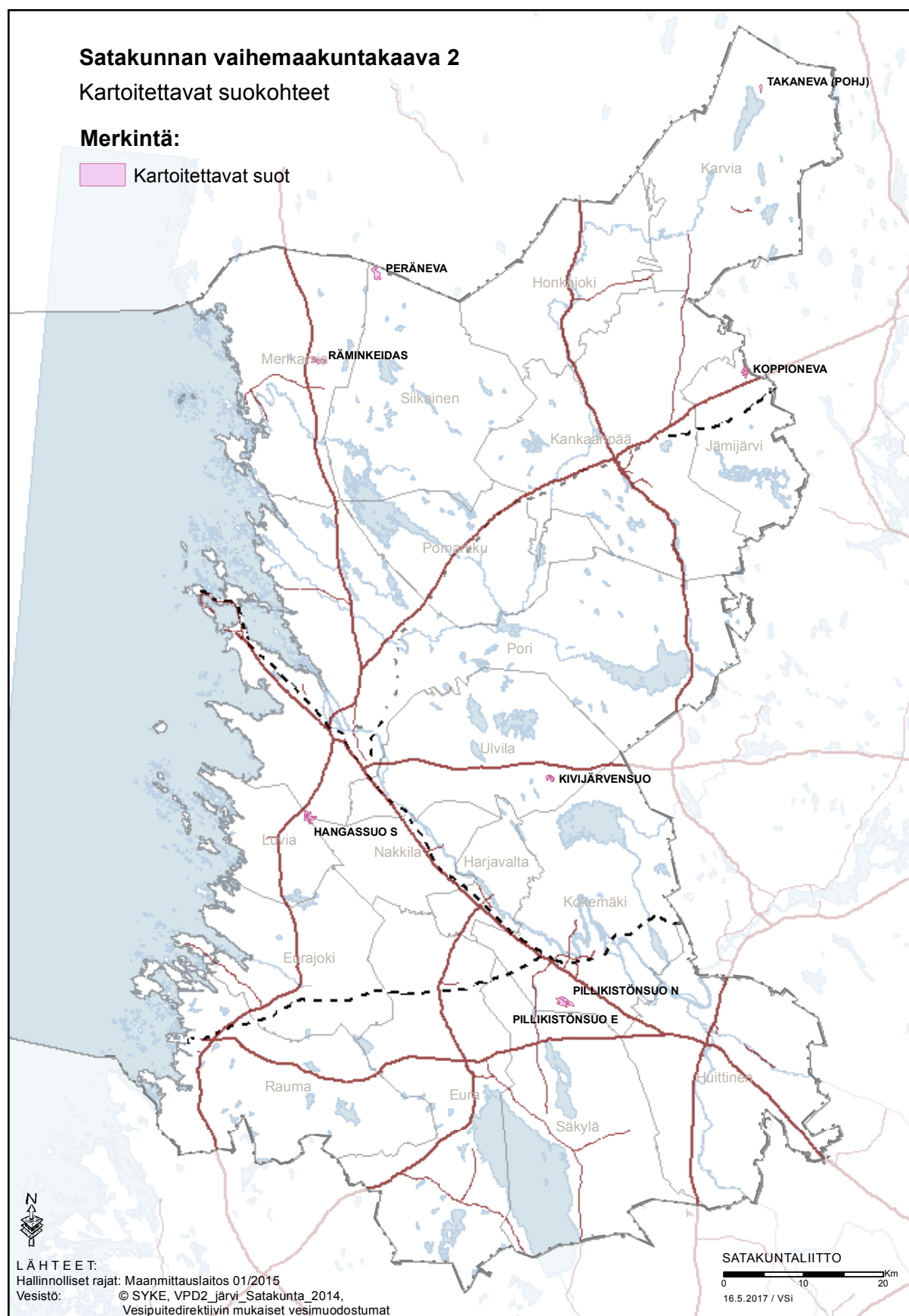
TYÖSTÄ VASTAAVAT HENKILÖT

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 soiden kasvillisuusselvityksestä ja raportoinnista vastasi elinympäristöihin, putkilokasveihin ja lintuihin syventynyt luontokartoittaja Santtu Ahlman, joka on koulutuksessaan perehtynyt nimenomaan suotyypppeihin. Hän on vastannut kymmeneistä suokasvillisuusselvityksistä ja hänellä on merkittävästi paikallisasiantuntemusta Satakunnan soista.

Taulukko 1. Tutkimuskohteena olevien soiden tiedot.

Suon numero	Suon nimi	Luonnontilaisuusasteikko	Kunta	Pinta-ala (ha)
416	KOPPIONEVA	2	JÄMIJÄRVI	59
21145	TAKANEVA (POHJ)	2	KARVIA	20
485	PILLIKISTÖNSUO E	0	KOKEMÄKI	72
31112	PILLIKISTÖNSUO N	0	KOKEMÄKI	57
15926	RÄMINKEIDAS	2	MERIKARVIA	71
40193	HANGASSUO S	2	PORI	100
15684	PERÄNEVA	2	SIIKAINEN	95
95	KIVIJÄRVENSUO	2	ULVILA	44

Kuva 1. Kartoitettavat suokohteet.

TUTKIMUSMENETELMÄT

Luontoselvityksen tavoitteena oli selvittää maakuntakaavatarkkuus huomioon ottaen kohdealueiden suoluonnon nykytila, alueella esiintyvät luontotyytit (ml. suotyytit, suoyhdistymätyypit ja soilla esiintyvien pienvesien luontotyytit) sekä suojelullisesti huomionarvoisten kasvilajien (uhanalaiset, silmälläpidettävät, alueellisesti uhanalaiset, Suomen kansainväliset vastuulajit, rauhoitetut, harvinaiset ja muulla tavalla luontoarvoja osoittavat lajit) esiintyminen selvitysalueilla.

Kasvillisuuden ohella maastossa havainnoitiin mahdollisuuksien mukaan myös alueen muuta lajistoa, jolla voidaan arvioida olevan merkitystä alueen yleisten luontoarvojen kannalta (mm. linnusto, nisäkkäät, perhoset). Perhosten osalta kiinnitettiin erityistä huomiota suovenhokkaan (suoruuhikas) kannalta potentiaalsiin elinympäristöihin maakuntakaavatarkkuus huomioiden. Suovenhokas on valtakunnallisesti erittäin uhanalainen (EN) ja erityisesti suojeltava laji. Erilliset lajistokartoitukset eivät kuitenkaan sisältyneet työhön.

Maastokartoitukset tehtiin elokuussa 7.–18.8. välisenä aikana, jolloin suokasvillisuus oli hyvin määritettävissä. Kunkin suon inventointiaika esitetään taulukossa 2 säätieltoineen. Jokainen suo kierrettiin järjestelmällisesti läpi, jolloin luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset osat rajattiin kartta- ja ilmakuvapohjalle ja niistä kirjoitettiin yleiskuvaus. Muilta osin – kuten esimerkiksi muuttumien ja turvekankaiden osalta – karttarajauksia ei tehty vaan niistä kirjoitettiin yleiskuvaus toimeksiannon mukaisesti. Arvokohteista esitetään myös valokuvat. Soiden sisällä olevat kivennäismaasaarekkeet eivät lukeutuneet tutkimusalueisiin.

Arvotuksessa on käytetty kolmiportaista luokitusta seuraavasti: 1 = lakikohde, joka on säilytettävä suojeluperusteena olevan lain mukaan, 2 = arvokas alue, joka on uhanalaisuudeltaan joko äärimmäisen uhanalainen, erittäin uhanalainen tai vaarantunut, 3 = arvokas alue, joka suositetaan säilytettävän muiden syiden vuoksi. Tällaisia syitä voivat esimerkiksi erityisen edustava luontotyyppi, nykymittakaavassa poikkeuksellisen iäkäs puusto, suuri lahoppumäärä tai muu monimuotoisuus. Uhanalaisuusluokitukset (Rassi ym. 2010) ovat seuraavia: CR = äärimmäisen uhanalainen (Critically endangered), EN = erittäin uhanalainen (Endangered), VU = vaarantunut (Vulnerable), NT = silmälläpidettävä (Near threatened) ja LC = elinvoimainen (Least concern).

Taulukko 2. Soiden inventointiajat ja keskimääräiset sääolosuhteet.

Mikäli inventointipäiviä on kaksi, esitetään kauttaviivan jälkeen jälkimmäisen päivän tiedot.

Päivä-määrä	Suo	Inventointiaika	Lämpötila	Pilvisyys	Tuuli
7.8.	Kivijärvensuo	8.00–15.30	15 °C	6/8	2 m/s NW
8.8.	Pillikistönsuo E	7.00–18.00	20 °C	4/8	4 m/s SW
9.8.	Takaneva (pohj)	8.00–13.00	20 °C	3/8	3 m/s SW
12.8.	Koppioneva	9.15–17.30	19 °C	8/8	4 m/s S
13.8.	Pillikistönsuo N	7.00–16.00	16 °C	8/8 (sadekuuroja)	3 m/s W
14.8.	Räminkeidas	6.00–18.00	17 °C	1/8	4 m/s W
15.8. / 17.8.	Peräneva	6.00–17.00 / 19.45–21.45	19 °C / 16 °C	2/8 / 8/8	5 m/s SW / 2 m/s SE
16.8. / 18.8.	Hangassuo S	6.00–14.30 / 6.00–9.30	17 °C / 16 °C	6/8 / 8/8	4 m/s S / 2 m/s S

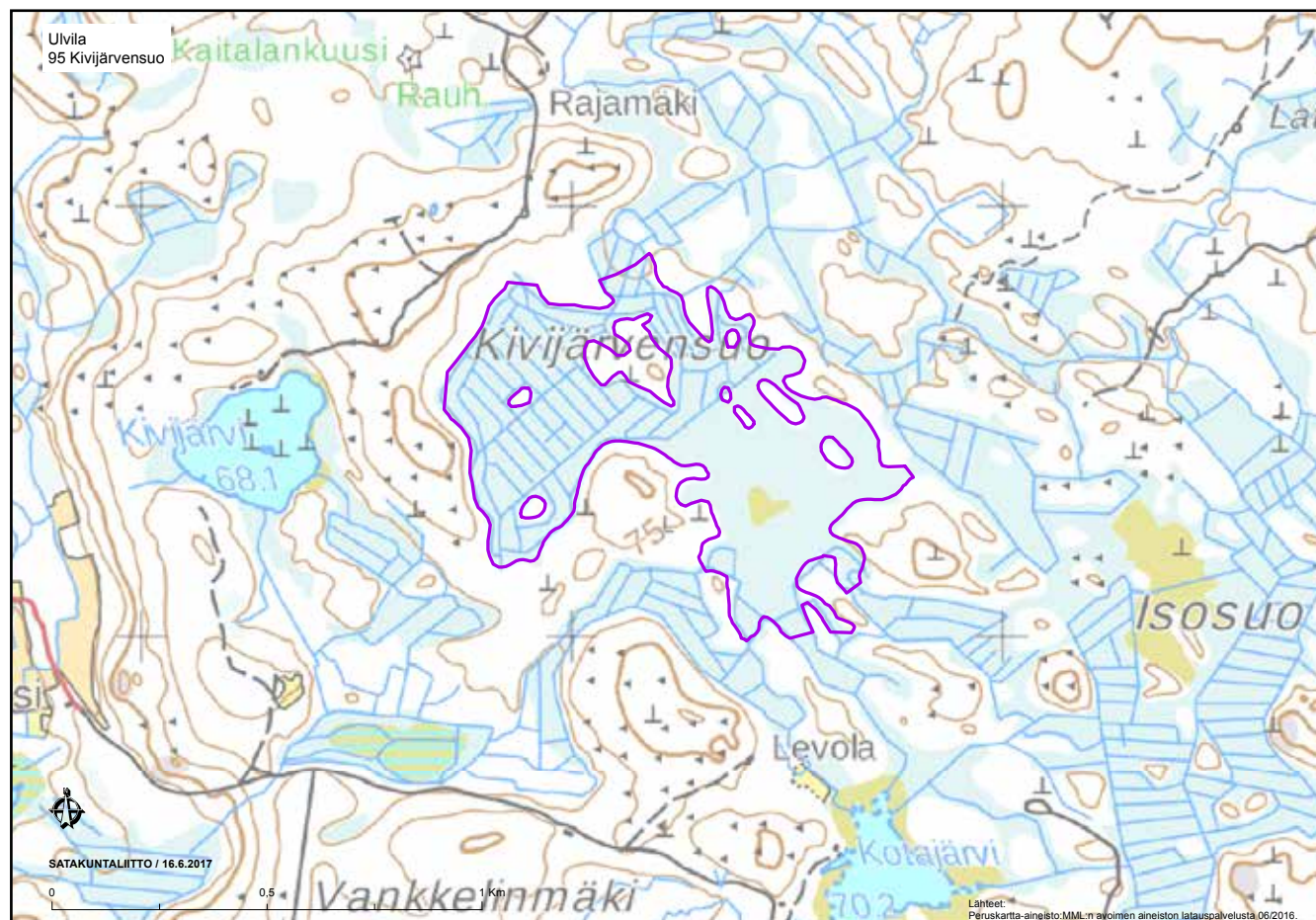
KIVIJÄRVENSUO (95)

YLEISKUVAUS

Kivijärvensuo sijaitsee Kullaalla Ulvilassa neljä kilometriä Koskin taajaman kaakkoispuolella. Kyseessä on 44 hehtaarin kokonaisuus (kuva 2) Kokemäen Sääksjärven ja Kullaan keskustan välisellä alueella. Kyseessä on varsin erämainen alue.

Suon länsipuoliskon räme on ojitettu hyvin tehokkaasti, eikä luonnontilaista tai luonnon-tilaisen kaltaista aluetta ole lainkaan. Itäpuolisko on sen sijaan ojitattamaton rämettä. Tutkimusalueen sisällä on myös useita kivennäismaasaarekkeitä. Kivijärvensuo on muodostanut aikoinaan melko suuren suokompleksin kaakkoispuolen Isosuon kanssa, mutta myös Isosuo on pääosin ojitettu. Näin ollen Kivijärvensuo ei ole enää samalla tavalla kytköksissä siihen.

Kuva 2. Kivijärvensuon sijainti (violetti raja).

Ojalinjan laiteilla olevaa varputurvekangasta (Vatkg).

Kivijärvensuon länsipuolisko on kauttaaltaan ojitettua, minkä seurauksena alueella on erilaisia muuttumia. Valtaosa ojitusalueesta on kuitenkin varputurvekangasta (Vatkg), jossa mänty on valtapuu. Koivuja tavataan lähinnä ojalinjojen varsilla. Tyypillistä kasvillisuutta edustavat rämevarvut, kuten suopursu ja juolukka. Myös puolukkaa esiintyy. Hilla ja tupasvilla lukeutuvat myös peruslajistoon. Rahkasammalten lisäksi seinäsammal on tavanomainen laji. Paikoin varputurvekankaan lomassa on pienialaisesti jäkäläturvekangasta (Jätkg), joka erottuu nimensä mukaisesti runsaista jäkäläkasvustoista. Kanerva on myös hyvin tavallinen laji.

Pieneltä osin pohjoisella ojitusalueella on myös puolukkaturvekangasta (Ptkg), jonka kasvillisuus muistuttaa yllä esitettyä, mutta puolukka on selvästi runsain varpu. Puustossa on hieman enemmän lehtipuita ja kangasmetsien lajistoa tavataan enemmän. Pohjoislaidalla on myös mustikkaturvekangasta (Mtkg), jossa kuusi ja koivu muodostavat paikoin valtapuuston. Tavanomaisia lajeja ovat mustikan ohella muun muassa metsäkorte, metsäalvejuuri, seinäsammal, korpikarhunsammal ja rahkasammalet.

Lukuisten ojitusten vuoksi myös alueen kaakkoislaidalla esiintyy yllä mainittuja turvekangastyyppejä. Ojien vaikutukset yltävät melko pitkälle kohti ojittamatonta osaa.

KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Kivijärvensuolta esitetään tarkempi kuvaus kolmesta eri suokasvillisuustyyppistä sivuilla 10–12.

Kuvio 1. Kangasräme (KgR)

[NT]

Kasvillisuuskuvaus:

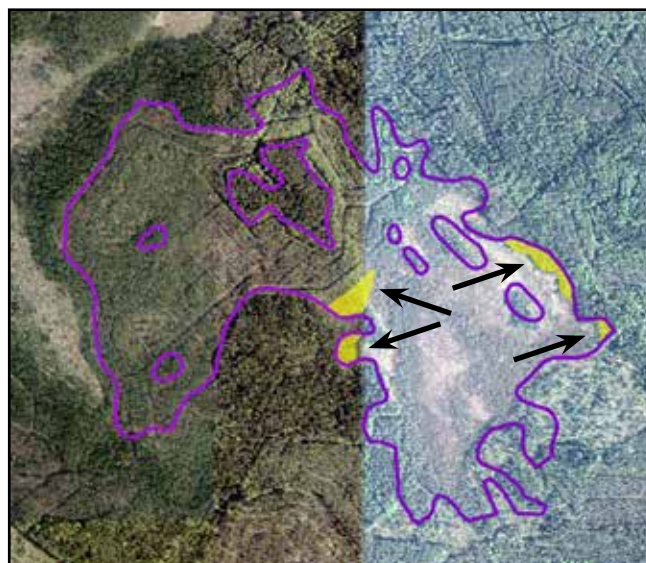
Pääosin melko nuoria mäntyjä ja koivuja kasvava suon osa. Rämevarvuista erityisesti suopursu ja juolukka ovat valtalajeja. Kangasmetsien varvuista kanerva ja puolukka ovat yleisiä. Lisäksi tyyppilajeja edustavat muun muassa hilla, tupasvilla ja pallosara. Sammalista tavataan muun muassa korpikarhunsammalta, seinäsammalta ja kangasrahkasammalta.

Suojeluperuste / arvotus (0–3):

Arvotus on 0, sillä kyseessä ei ole uhanalainen tai lain mukaan suojeltava suotyyppi.

Maankäyttösuositukset:

Kuvioille ei ole erityisiä maankäyttösuosituksia, sillä ne eivät lukeudu yllä olevaan arvoluokitukseen.

Kuvio 2. Keidasräme (KeR) / Rahkaräme (RaR)

[LC]

Kasvillisuuskuvaus:

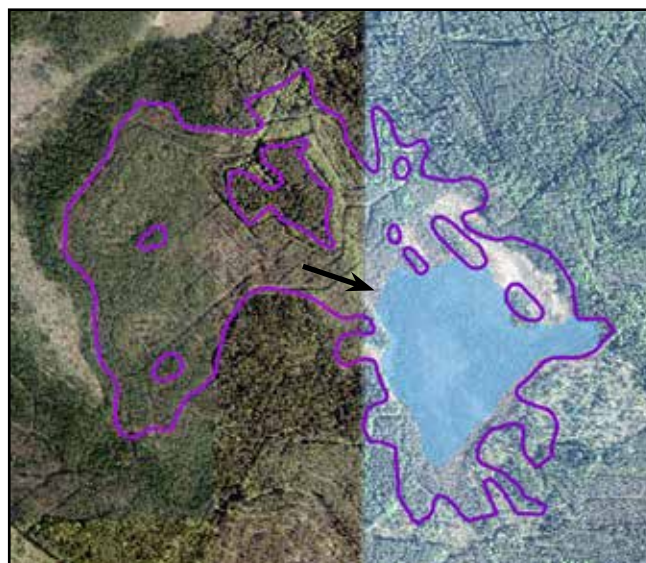
Melko laaja suoalue, jossa kasvaa yksinomaan kituliaita mäntyjä. Kuvio on mättäinen, ja niiden päällä esiintyy tyypillisesti kanervaa, variksenmarjaa, hillaa, isokarpaloa ja ruskorahkasammalta sekä paikoin myös jäkäliä. Lisäksi pyöreälehtikihokkia esiintyy yleisesti. Osalla kuviosta mättäillä kasvaa juolukkaa. Välipinnoilla kasvaa pääosin tupasvillaa, mutta seassa on myös pyöreälehtikihokkia ja suokukkaa. Osa kuviosta on keidasrämettä, mutta selkeitä pitkiä kermettä ei ole, joskin alueen keskivaiheilla on varsin selviä märkiä kuljuja. Näiltä osin esiintyy muun muassa kuljuraikasammalta. Iso osa kuviosta on puolestaan rahkarämettä.

Suojeluperuste / arvotus (0–3):

Arvotus on 0, sillä kyseessä ei ole uhanalainen tai lain mukaan suojeltava suotyyppi, koska suo on hieman kuivunut ja muuttunut läheisten ojitusten myötä.

Maankäyttösuositukset:

Kuviolle ei ole erityisiä maankäyttösuosituksia, sillä ne eivät lukeudu yllä olevaan arvoluokitukseen.

Kuvio 3. Tupasvillaräme (TR) / lyhytkorsiräme (LkR)

[NT/VU]

Kasvillisuuskuvaus:

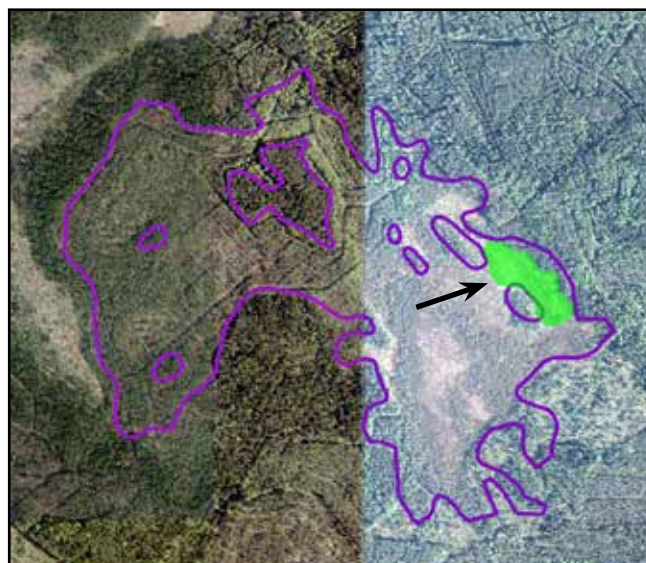
Suolaikku, jossa kasvaa kitukasvuisia mäntyjä. Kuviolla on pientä mättäisyyttä, ja mättäillä esiintyy puiden lisäksi lähinnä kanervaa, hillaa, isokarpalaa, pyöreälehtikihokkia ja rahkasamalia. Välipinnat ovat paikoin hyvin selviä ja märkiä. Tupasvilla on selvästi runsain laji, mutta myös pullo- ja jouhisaraa esiintyy. Rahkasaraa tavataan vähäisesti. Suurin osa kuviosta on tupasvillarämettä, mutta osa on ologitrofista lyhytkorsirämettä. Pohjoisosassa on hyvin pienialaisesti mesotrofiaa, joka näkyy pieninä raatekasvustoina.

Suojeluperuste / arvotus (0–3):

Arvotus on 1, sillä tupasvillaräme on metsälain 10 § mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot) ja lyhytkorsiräme uhanalaisuusluokitukseltaan vaarantunut. Molemmat suotyyppit ovat muuttuneet hieman läheisten ojitusten myötä, mutta ne voidaan tulkita edelleen luonnontilaisen kaltaiseksi.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

MUUT HAVAINNOT / HUOMIOT

Inventoinnit tehtiin sadepäivän ja -yön jälkeen, minkä vuoksi kasvillisuus oli hyvin märkää. Lisäksi pilvisyyden vuoksi oli melko viileää. Siitä huolimatta suolla havaittiin useita kymmeniä kangassinisiipiä (*Plebeius argus*). Laji on hyvin yleinen. Muita päiväperhosia ei havaittu. Erityisesti ojittamattomalla suo-osuudella saattaa esiintyä suoventhokasta (suoruuhiikas), sillä suolla esiintyy myös ravintokasveina tunnettuja suokukkaa ja hillaa. Viitasammakon lisääntymispaikkoja saattaa olla pienissä kuljuissa, mutta se on epätodennäköistä, sillä ne ovat hyvin pienikokoisia.

Kivijärvensuolta puuttuvat selvät avonaiset nevaosuudet sekä vetiset rimpipinnat, minkä vuoksi vaateliasta soiden pesimälinnustoa ei todennäköisesti esiinny. Huomionarvoisista lajeista havaittiin inventointipäivänä töyhtötiaisia (VU) ja palokärki (direktiivilaji), mutta nämä ovat tavanomaisia metsälajeja, eikä elokuussa voida tehdä luotettavia päätelmiä linnustosta, sillä pesimäkausi on jo takana ja pesijät ovat todennäköisesti jo kaukana pesäpaikaltaan.

Nisäkkäistä ei tehty inventointipäivänä havaintoja, mutta turvekankailla havaittiin hirven jälkiä useissa eri paikoissa.

PÄÄTELMÄT

Kivijärvensuon länsipuolisko on ojitettu aikoinaan voimakkaasti, eikä jäljellä ole enää lainkaan luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista suoelinympäristöä, sillä kaikki ovat joko muutumia tai erilaisia turvekankaita. Ainoa ojittamaton alue sijaitsee suon itäpuoliskolla, mutta ojittamattoman osan itä- ja eteläpuolella on myös ojituksia. Käytännössä ojitukset ympäröivät kaivamatonta osaa lähes kaikkialla, pois lukien koillis- ja lounaisreunat. Tämän vuoksi muutoksia on tapahtunut myös ojittamattomalla suolla, joka on pääosin keidas- ja rahkarämettä. Muutosten vuoksi suotyypit eivät edusta tyypillisimpiä rämetyyppien ominaispiirteitä, eikä aluetta voida tulkita metsälain mukaiseksi vähäpuustoiseksi vuoksi.

Sen sijaan koillislaidalla oleva pieni tupasvilla- ja lyhytkorsirämeen muodostama kuvio on edelleen luonnontilaisen kaltainen, joten se voidaan tulkita metsälakikohteeksi, sillä tupasvilläräme lukeutuu vähäpuustoihin soihin. Lisäksi ologitrofinen lyhytkorsiräme on uhanalaisuusluokitukseltaan vaarantunut. Kuvio numero 3 suositetaan huomiotavan alueen maankäytössä edellä mainituin perustein. Sen ominaispiirteiden säilyttäminen on kuitenkin käytännön tasolla mahdotonta, mikäli läheisen keidas- ja rahkarämeen vesitaloutta heikennetään oleellisesti.

Tutkimusalueelta ei löydetty yhtään suojelullisesti huomionarvoisia kasvilajeja, sillä kaikki havaitut lajit edustavat tyypillistä suolajistoa.

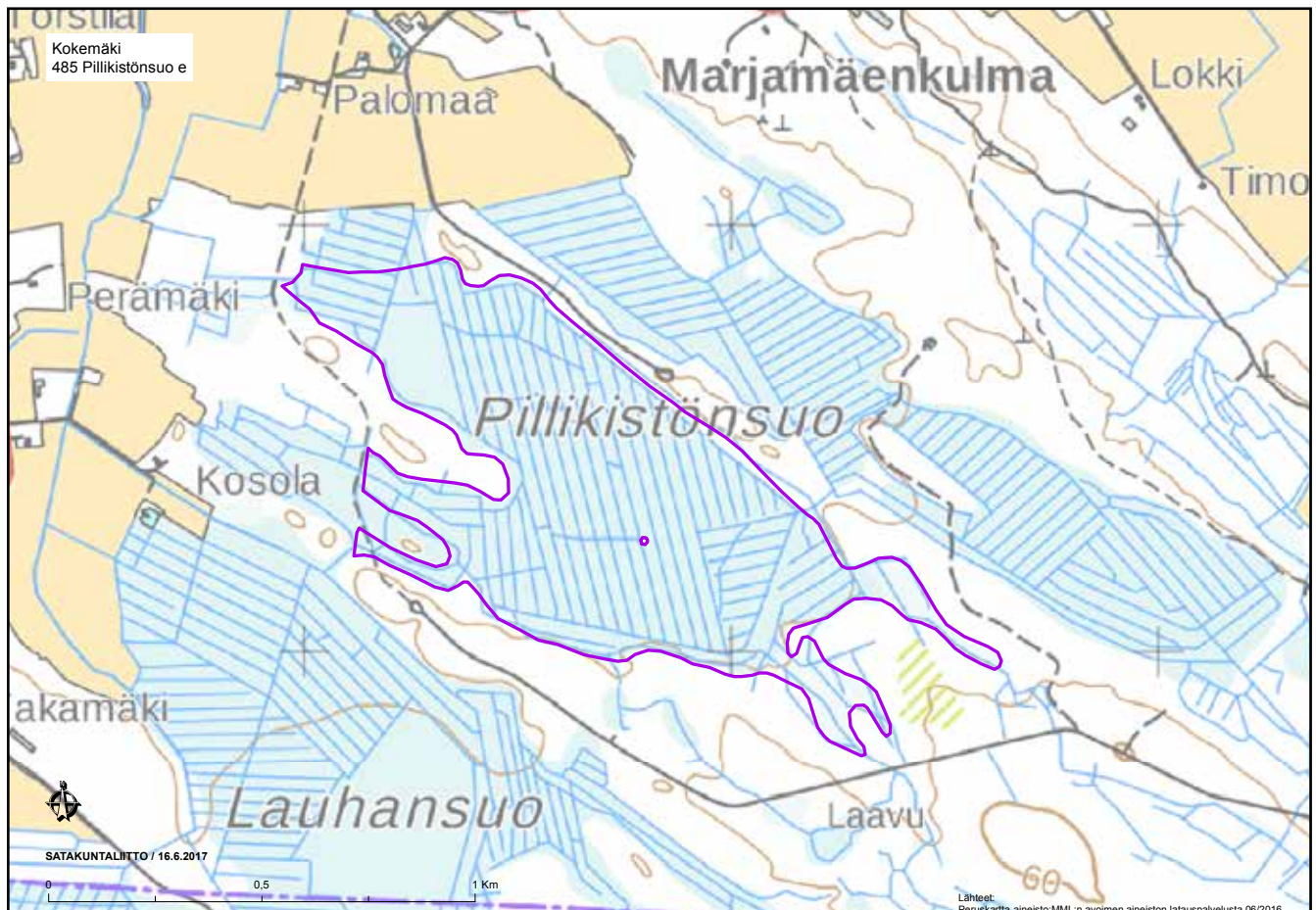
PILLIKISTÖNSUO E (485)

YLEISKUVAUS

Pillikistönsuo E sijaitsee Kokemäellä noin viisi kilometriä keskustan eteläpuolella Marjamäen-kulman alueella. Kyseessä on 72 hehtaarin kokonaisuus (kuva 3) Köyliön ja Kokemäen välisel-lä alueella. Se sijaitsee laajan metsäkokonaisuuden laidalla ja lähellä Kokemäen laajoja vilje-lyslahkoja.

Suo on ojitettu kokonaan hyvin tehokkaasti; vain luoteisosassa on noin 3,5 hehtaarin ojit-tamaton osuus, joka on kuitenkin ojitusten vaikutusvyöhykkeellä. Pillikistönsuo on jaettu kah-teen osaan, jota halkoo metsäautotie. Se on ollut aikoinaan laaja suokompleksi yhdessä kaak-koispuolen Lauhansuon, mutta molemmat on ojitettu voimakkaasti, eivätkä ne enää muodosta erityistä suoelinympäristöä. Köyliössä noin 1,2 kilometriä Pillikistönsuo E:n kaakkoispuolella sijaitsee Iso Kakkurinsuon luonnonsuojelualue, mutta se on täysin erillinen suo, eikä luonnon kannalta yhteyttä ole.

Kuva 3. Pillikistönsuo E:n sijainti (violetti raja).

Laajaa varputurvekangasta (Vatk).

Pillikistönsuo E on kauttaaltaan ojitettu, eikä luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia osuuksia ole lainkaan. Valtaosa ojitetusta rämeestä on varputurvekangasta (Vatk), jossa valtapuuston muodostavat pääosin kitukasvuiset männyt. Pensaskerroksessa tavataan lähinnä mäntyjen taimia. Yleisvaikutelma on hyvin karu, sillä kanerva hallitsee laajalti aluskasvillisuutta. Tyypillisiä lajeja ovat myös hilla, suokukka, vaivaiskoivu, tupasvilla, kangasrahkasammal ja rusko-rahkasammal. Jäkälää kasvaa paikoin, ja hyvin pieneltä osin kyseessä on jäkäläturvekangasta (Jätkg). Myös puolukkaturvekangasta (Ptkg) on ojitusalueella, mutta erittäin niukasti. Ainoa ojitamaton alue on luoteisosassa oleva, noin 3,5 hehtaarin kuvio. Läheiset ojat ovat kuitenkin vaikuttaneet siihenkin niin voimakkaasti, että kyseessä on varputurvekangasta.

Erityisesti suon koillisosassa on pitkänomaisesti isovarpurämemuuttumaa (IR), jossa kasvaa melko järeitä mäntyjä. Koivuja esiintyy niukasti alikasvoksena. Suotyyppiä luonnehtivat etenkin hyvin laajat ja tiheät suopursukasvustot. Muita tavanomaisia lajeja ovat muun muassa juolukka, puolukka, hilla, seinäsammal, tupasvilla ja kanerva. Syvien ojalinjojen vuoksi isovarpuräme on muuttumassa kohti varputurvekangasta. Joiltain osin se voidaan jo tulkita turvekankaaksi.

Isovarpurämemuuttumaa.

KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Pillikistönsuo E:n osalta ei esitetä kuviokohtaisia kuvauksia, sillä luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia suotyypppejä ei esiinny.

MUUT HAVAINNOT / HUOMIOT

Inventoinnit tehtiin poutapäivänä, jolloin oli hyvät olosuhteet päiväperhosille. Suolla havaittiin useita kymmeniä kangassinisiipiä (*Plebeius argus*). Laji on hyvin yleinen. Lisäksi nähtiin satoja muita sinisiipiä, mutta niitä ei määritetty, koska kyseessä on kasvillisuusselvitys. Muita päiväperhosia ei havaittu. Suolla ei ole lainkaan avosuota, joten suovenhokkaalle (suoruuhiikas) ei ole tarjolla soveliasta elinympäristöä, vaikka lajin ravintokasveina tunnettuja suokukkaa ja hilla esiintyy. Viitasammakon lisääntymispaikkoja ei voi olla kuivilla turvekankailla, ainoastaan ojalinjoissa.

Pillikistönsuo E:ltä puuttuvat selvät avonaiset nevaosuudet sekä vetiset rimpipinnat, minä vuoksi vaateliasta soiden pesimälinnustoa ei todennäköisesti esiinny. Huomionarvoisista lajeista havaittiin inventointipäivänä hömötiaisia (VU), töyhtötiäisiä (VU) ja teeri (direktiivilaji ja Suomen erityisvastuulaji), mutta nämä ovat tavanomaisia metsälajeja, eikä elokuussa voida tehdä luotettavia päätelmiä linnustosta, sillä pesimäkausi on jo takana ja pesijät ovat todennäköisesti jo kaukana pesäpaikaltaan.

Nisäkkäistä ei tehty inventointipäivänä havaintoja, mutta turvekankailla havaittiin hirvenjälkiä useissa eri paikoissa sekä todennäköisesti metsäjäniksen jätöksiä.

PÄÄTELMÄT

Pillistönsuo E on ojitettu kokonaisuudessaan voimakkaasti, eikä jäljellä ole lainkaan luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista suoelinympäristöä, sillä kaikki alueet ovat joko turvekankaia tai muuttumia. Alueella on paljon syviä ojalinjoja, joilla on erityisen voimakas kuivattava vaikutus. Lopulta muuttumat tulevat kuivumaan lisää ja muuttumaan edelleen varputurvekankaiksi. Pillistönsuo E on luokiteltu luonnontilaisuusasteikoltaan luokkaan 0, eikä maastotöiden aikana löydetty tästä poikkeavaa suoluontoa. Tutkimusalueelta ei myöskään löydetty yhtään suojelullisesti huomionarvoisia kasvilajeja, sillä kaikki havaitut lajit edustavat tyypillistä suolajistoa.

Erityisiä maankäyttösuosituksia ei voida antaa, sillä alueella ei ole sellaisia luontoarvoja, jotka vaikuttaisivat suon maankäyttöön.

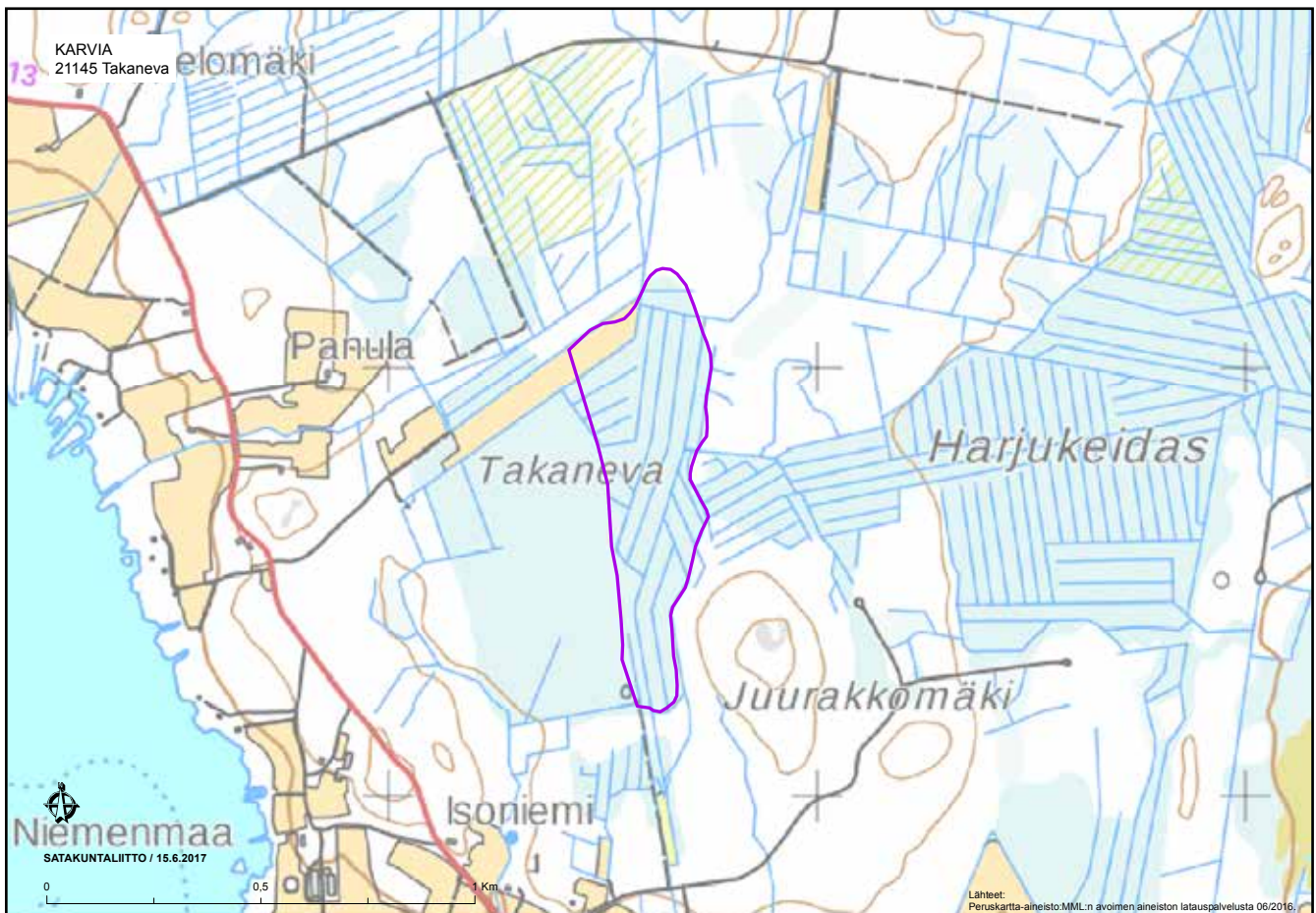
TAKANEVA (POHJ) (21145)

YLEISKUVAUS

Takaneva sijaitsee Karviassa noin 12 kilometriä keskustan koillispuolella Niemenmaan alueella. Karvianjärveen on etäisyyttä noin kilometri kaakkoon. Kyseessä on 20 hehtaarin kokonaisuus Rantatien koillispuolella (kuva 4). Alueen länsi-, lounais- ja eteläpuolella on lukuisia peltolohkoja, mutta suo on silti metsäisellä seudulla.

Takanevan suosta vain itäosa lukeutuu tutkimusalueeseen. Se on ojitettu tehokkaasti kauttaaltaan, mutta sen länsipuolella rajauksen ulkopuolella on ojittamatonta rämettä. Takaneva on yhteydessä itäpuolen Harjukeitaaseen, joka on myös ojitettu kokonaan. Ne eivät enää muodosta erityistä suolinympäristöä. Isonen soidensuojelualue sijaitsee 1,3 kilometriä Takanevan pohjoispuolella. Lisäksi noin kolme kilometriä pohjoispuolella on Jäkälänevan soidensuojelualue Kauhajoen rajan läheisyydessä. Nämä eivät kuitenkaan erityisessä yhteydessä Takanevaan, sillä esimerkiksi Isonen lukeutuu Takanevan valuma-alueeseen, eikä päinvastoin.

Kuva 4. Takanevan sijainti (violetti raja).

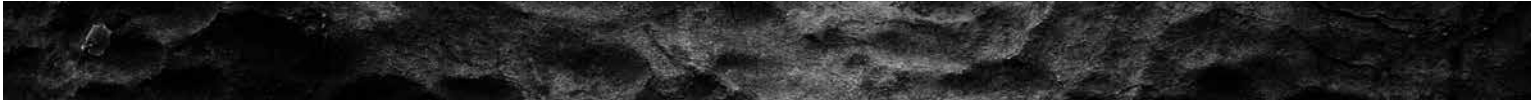
Puolukkaturvekankaan (Ptkg) ja mustikkaturvekankaan (Mtkg) vaihettumisvyöhykettä.

Takaneva on kauttaaltaan ojitettu, eikä luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista suota ole enää jäljellä. Tutkimusalueen luoteisosaa lukeutuu pienialaisesti peltoa, josta suurin osa on ke-santoa useine heinälajeineen, kuten hietakastikka, niittynurmikka, nurmitähkiö ja polvipuntar-pää. Pellolla on paikoin kosteita painanteita, joissa esiintyy muun muassa jousivihvilää. Yhdel-lä loholla viljellään härkäpapua.

Ojitettu suo on valtaosin varputurvekangasta (Vatkg), jota hallitsevat männyt. Tavan-omaisia kasveja edustavat erityisesti kanerva, suopursu, juolukka, puolukka, tupasvilla, hil-la, seinäsammal ja kangasrahkasammal. Erityisesti pohjoisosassa on myös vähäisesti isovar-purämemuuttumaa (IR) ja puolukkaturvekangasta (Ptkg), jossa puolukka on selvästi runsain varpu. Mäntyjen lisäksi myös koivua ja kuusta esiintyy. Muita peruslajeja ovat tupasvilla ja metsäalvejuuri. Alueella on myös vähän mus-tikkaturvekangasta (Mtkg), jota luonnehtivat mustikkakasvustot. Lisäksi ojitusalueella on eriasteisia muuttumia, jotka ovat kehittymäs-sä turvekankaiksi ojitusten myötä. Valtaosa kehittyi varputurvekankaaksi.

*Luoteislaidan
peltoalaa.*

KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Takanevan osalta ei esitetä kuviokohtaisia kuvauksia, sillä luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia suotyypppejä ei esiinny.

MUUT HAVAINNOT / HUOMIOT

Inventoinnit tehtiin aurinkoisena päivänä pienessä tulessa, minkä vuoksi suolla havaittiin noin 40 kangassinisiipeä (*Plebeius argus*). Laji on hyvin yleinen. Lisäksi nähtiin useita muita sinisiipiä, mutta niitä ei määritetty, koska kyseessä on kasvillisuusselvitys. Muita päiväperhosia ei havaittu. Suolla ei ole lainkaan avosuota, joten suoventhokkaalle (suoruuhiikas) ei ole tarjolla soveliasta elinympäristöä, vaikka lajin ravintokasveina tunnettuja suokukkaa ja hillaa esiintyy. Viitasammakon lisääntymispaikkoja ei voi olla kuivilla turvekankailla, ainoastaan ojalinjoissa.

Takanevalta puuttuvat selvät avonaiset nevaosuudet sekä vetiset rimpipinnat, minkä vuoksi vaateliasta soiden pesimälinnustoa ei todennäköisesti esiinny. Huomionarvoisista lajeista havaittiin inventointipäivänä hömötiaisia (VU), töyhtötiaisia (VU), punatulkkuja (VU) ja palokärki (direktiivilaji), mutta nämä ovat tavanomaisia metsälajeja, eikä elokuussa voida tehdä luotettavia päätelmiä linnustosta, sillä pesimäkausi on jo takana ja pesijät ovat todennäköisesti jo kaukana pesäpaikaltaan.

Nisäkkäistä ei tehty inventointipäivänä havaintoja, mutta turvekankailla havaittiin hirven jälkiä useissa eri paikoissa. Pellolla nähtiin lisäksi valkohäntäkauriin ja metsäkauriin jälkiä ja jätöksiä.

PÄÄTELMÄT

Takaneva on ojitettu kokonaisuudessaan voimakkaasti, eikä jäljellä ole enää ollenkaan luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista suoelinympäristöä, sillä kaikki alueet ovat joko turvekankaita tai muuttumia. Alueella on paljon ojalinjoja, joilla on kuivattava vaikutus. Lopulta muuttumat tulevat kuivumaan lisää ja muuttumaan edelleen pääosin varputurvekankaiksi. Takaneva on luokiteltu luonnontilaisuusasteikoltaan luokkaan 2, mutta luokitus koskenee länsipuolen ojittamatonta rämettä, sillä selvitysalue on jo muuttunut hyvin voimakkaasti. Tutkimusalueelta ei myöskään löydetty yhtään suojelullisesti huomionarvoisia kasvilajeja, sillä kaikki havaitut lajit edustavat tyypillistä suolajistoa.

Erityisiä maankäyttösuosituksia ei voida antaa, sillä alueella ei ole sellaisia luontoarvoja, jotka vaikuttaisivat suon maankäyttöön.

KOPPIONEVA (416)

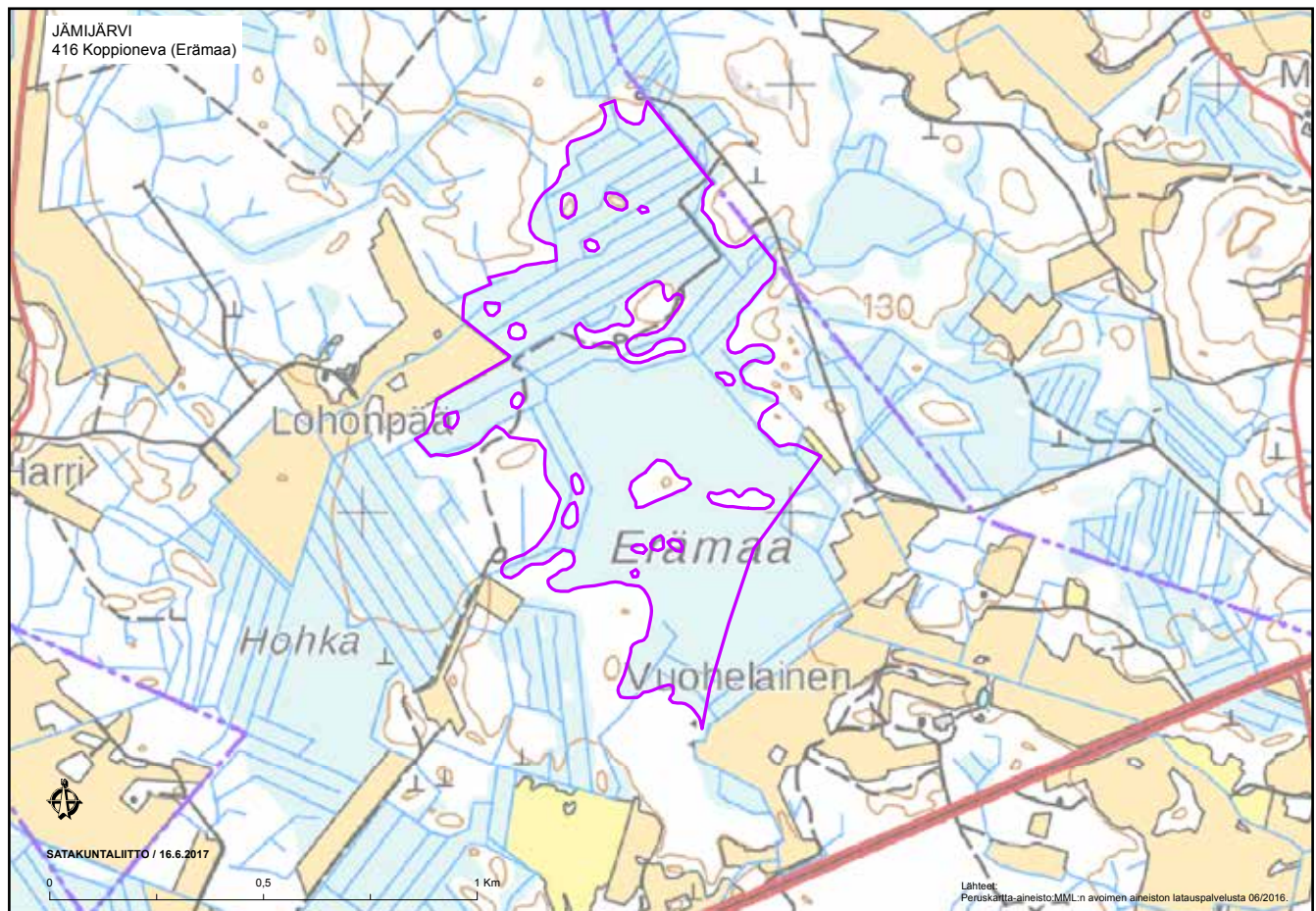
YLEISKUVAUS

Koppioneva (Erämaa) sijaitsee Jämijärvellä noin 11 kilometriä keskustan pohjoispuolella aivan Parkanon rajan tuntumassa. Kyseessä on 59 hehtaarin kokonaisuus (kuva 5) Parkanontien läheisyydessä. Alueen länsi-, luoteis- ja kaakkoispuolella on useita peltolohkoja.

Suon pohjoisosaa on ojitettu kauttaaltaan, eikä luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaista suota ole säästynyt. Pohjoisosaa halkoo metsäautotielinjaus, joka erkanee kohti lounasta suon koillisosasta. Eteläpuoliskon keskiosat ovat ojittamattomia, mutta reunavyöhykkeillä on kuitenkin oja. Kaikkialla ojittamattomalla alueella vallitsee pääosin erilaisia rämetyyppisiä. Tutkimusalueen sisällä on myös useita kivennäismaasaarekkeitä.

Koppioneva on todennäköisesti ollut aikoinaan yhteydessä lounaispuolella – ja Parkanontien eteläpuolella – sijaitsevaan Peurakeitaaseen, joka on selvästi laajempi ojittamaton suo. Tosin senkin reunavyöhykkeitä on ojitettu. Näiden kahden suon välissä on nykyään noin 1,5 kilometrin mittainen ojitusalue ja valtatie, eivätkä ne muodosta merkittävää suokompleksia. Suojeltuja soita ei ole lähietäisyydellä.

Kuva 5. Koppionevan sijainti (violetti raja).

Muuttumaa, joka on tulevaisuudessa varputurvekangasta (Vatkg) ja puolukkaturvekangasta (Ptkg).

Koppionevan pohjoisosa on voimakkaasti ojitettu kokonaisuudessaan. Alueella on ollut muun muassa tupasvillärämettä (TR), joka on nyt muuttumaa. Ojitusten vaikutukset vaihtelevat melko paljon, mutta ne ovat synnyttäneet runsaasti muuttumia. Tupasvillärämemuuttumien puusto on mäntyvaltaista, mutta myös nuoria koivuja esiintyy alikasvoksena. Tupasvilla on paikoin hyvin runsas, mutta kuivumisen myötä kangasmetsien varpuja on alkanut kasvaa.

Osa alueesta on kehittynyt edelleen varputurvekankaaksi (Vatkg), jossa mänty on valta-puu. Muita peruslajeja ovat erityisesti kanerva, suopursu, juolukka, puolukka, hilla, tupasvilla, kangasrahkasammal ja seinäsammal. Osa alueesta on puolestaan puolukkaturvekangasta (Ptkg), jota luonnehtivat laajemmat puolukkakasvustot. Myös rämevarpuja esiintyy, mutta selvästi vähemmän. Tyypilajeja ovat puolukan lisäksi kanerva, tupasvilla ja seinäsammal. Alueella on myös hyvin pienialaisesti mustikkaturvekangasta (Mtkg).

Ojittamattoman suon koillis-, itä-, kaakkois- ja eteläreunoja kiertää myös ojituksia; ainoastaan lounaisreunalla on ojittamaton suonlaita. Reunavyöhykkeillä esiintyy myös muuttumia ja turvekankaita, lähinnä varputurvekangasta. Ojittamattoman suo on rahkarämettä (RaR), keidasrämettä (KeR) ja lyhytkorsinevaa (LkN). Niiden ja kivennäismaasaarekkeiden välissä on myös kangasrämettä (KgR).

KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Koppionevalta esitetään tarkempi kuvaus kolme eri suokasvillisuustyyppistä sivuilla 22–24.

Kuvio 1. Keidasräme (KeR)

[LC]

Kasvillisuuskuvaus:

Kitukasvuisia mäntyjä kasvava keidasräme, jossa on pitkänomaisia kermejä. Mättäillä kasvaa rahkarämeiden (RaR) kasvillisuutta, kuten kanervaa, variksenmarjaa, hillaa ja rämekarhunsammalta. Ruskorahkasammal muodostaa tiheitä ja laajoja kasvustoja. Keidasrämeellä on pieniä kuljuja, jotka ovat paikoin vetisiä. Niiden tyypillistä lajistoa edustavat muun muassa tupasvilla, rusorahkasammal ja kuljuraikasammal

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot).

Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 2. Rahkaräme (RaR)

[LC]

Kasvillisuuskuvaus:

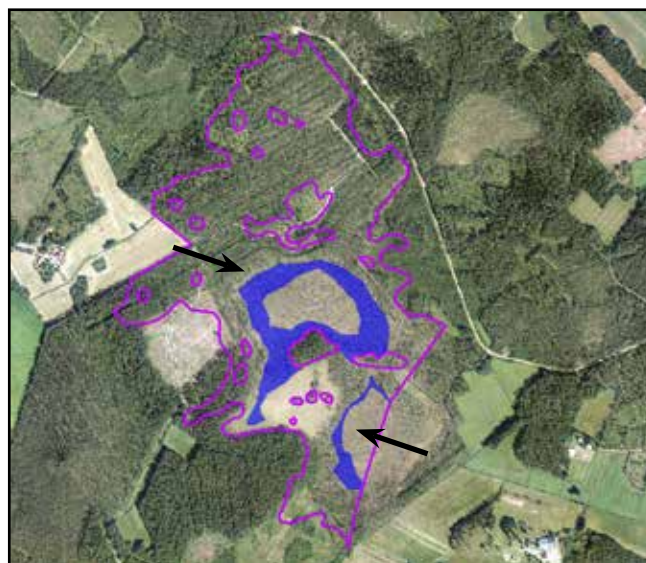
Rahkaräme, jossa kasvaa kitukasvuisia mäntyjä. Mättäillä esiintyy eniten kanervaa, variksenmarjaa, tupasvillaa, ruskorahkasammalta ja rämekarhunsammalta sekä paikoin myös jäkäliä. Lisäksi suopursua ja juolukkaa on mättäillä, mutta hyvin niukasti. Välipinnoilla tyyppilajeja ovat erityisesti hilla, tupasvilla ja rahkasammalet. Kuviolla on myös vähäisesti tupasvillarämettä (TR), jota luonnehtii etenkin laajat tupasvillak kasvustot ja varpujen vähyys.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen. Myös tupasvillaräme on ML-kohde.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 3. Ombrotrofinen lyhytkorsineva (LkN)

[NT]

Kasvillisuuskuvaus:

Rahkarämeen (RaR) laiteilla oleva avosuo, jossa kasvaa lähes yhtenäinen ruskorahkasammalpatja. Pienten mättäiden päällä esiintyy lähinnä pienikokoista kanervaa ja variksenmarjaa, rämekarhunsammalta sekä vähän myös jäkäliä ja isokarpaloa. Ruskorahkasammalen ohella kenttäkerroksen runsain laji on tupasvilla. Pieni osa kuviosta on rahkarämettä (RaR), keidasrämettä (KeR) ja rahkanevaa (RaN).

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

MUUT HAVAINNOT / HUOMIOT

Inventoinnit tehtiin poutaisena päivänä ja pienessä tuulella, mutta suolla havaittiin vain noin 15 kangassinisiipeä (*Plebeius argus*). Laji on hyvin yleinen. Muita päiväperhosia ei havaittu. Erityisesti ojittamattomalla suo-osuudella saattaa esiintyä suovenhokasta (suoruuhikas), sillä suolla esiintyy myös ravintokasveina tunnettuja suokukkaa ja hillaa. Viitasammakon lisääntymispaikkoja saattaa olla pienissä kuljuissa, mutta se on epätodennäköistä, sillä ne ovat hyvin pienikokoisia.

Koppionevalla on avosuota ja paikoin myös vetisiä rimpipintoja. Suolla saattaa esiintyä vaateliasta suolinnustoa. Huomionarvoisista lajeista havaittiin inventointipäivänä hömötäinen (VU), mutta se on tavanomainen metsälaji, eikä elokuussa voida tehdä luotettavia päätelmiä linnustosta, sillä pesimäkausi on jo takana ja pesijät ovat todennäköisesti jo kaukana pesäpaikaltaan.

Nisäkkäistä ei tehty inventointipäivänä havaintoja, mutta suolla havaittiin hirven jälkiä ja jätöksiä useissa eri paikoissa.

PÄÄTELMÄT

Koppionevan pohjoisosa on ojitettu, eikä jäljellä ole enää lainkaan luonnontilaista tai luonnon-tilaisen kaltaista suoelinympäristöä, sillä kaikki ovat joko muuttumia tai erilaisia turvekankaita. Tutkimusalueen eteläosa on kuitenkin pitkälti ojittamatonta, joskin reunavyöhykkeillä on oja, jotka ovat kuivattaneet hieman myös ojittamatonta aluetta.

Valtaosa ojittamattomasta suosta on keidasrämettä, jota ympäröi rahkaräme. Rahkarämeiden kuviolla esiintyy myös pienialaisesti tupasvillarämettä. Lisäksi lounaisosassa on avosuota, joka on lyhytkorsinevaa ja paikoin rahkanevaa. Keidasräme-, rahkaräme ja rahkaneva limityvät usein toisiinsa, kuten Koppionevalla. Kaikki sivuilla 22–24 esitetyt arvokohteet voidaan tulkita luonnontilaiseksi tai luonnontilaisen kaltaiseksi, sillä kuvioihin ei ole rajattu selvästi muuttuneita osia, jotka sijaitsevat ojitusten lähellä. Nämä kohteet ovat uhanalaisuusluokituksestaan elinvoimaisia, mutta ne ovat metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joiden maankäyttösuositukset ovat metsälain mukaiset. Käytännössä suon vesitaloutta ei tulisi heikentää entisestään.

Tutkimusalueelta ei löydetty yhtään suojelullisesti huomionarvoisia kasvilajeja, sillä kaikki havaitut lajit edustavat tyypillistä suolajistoa.

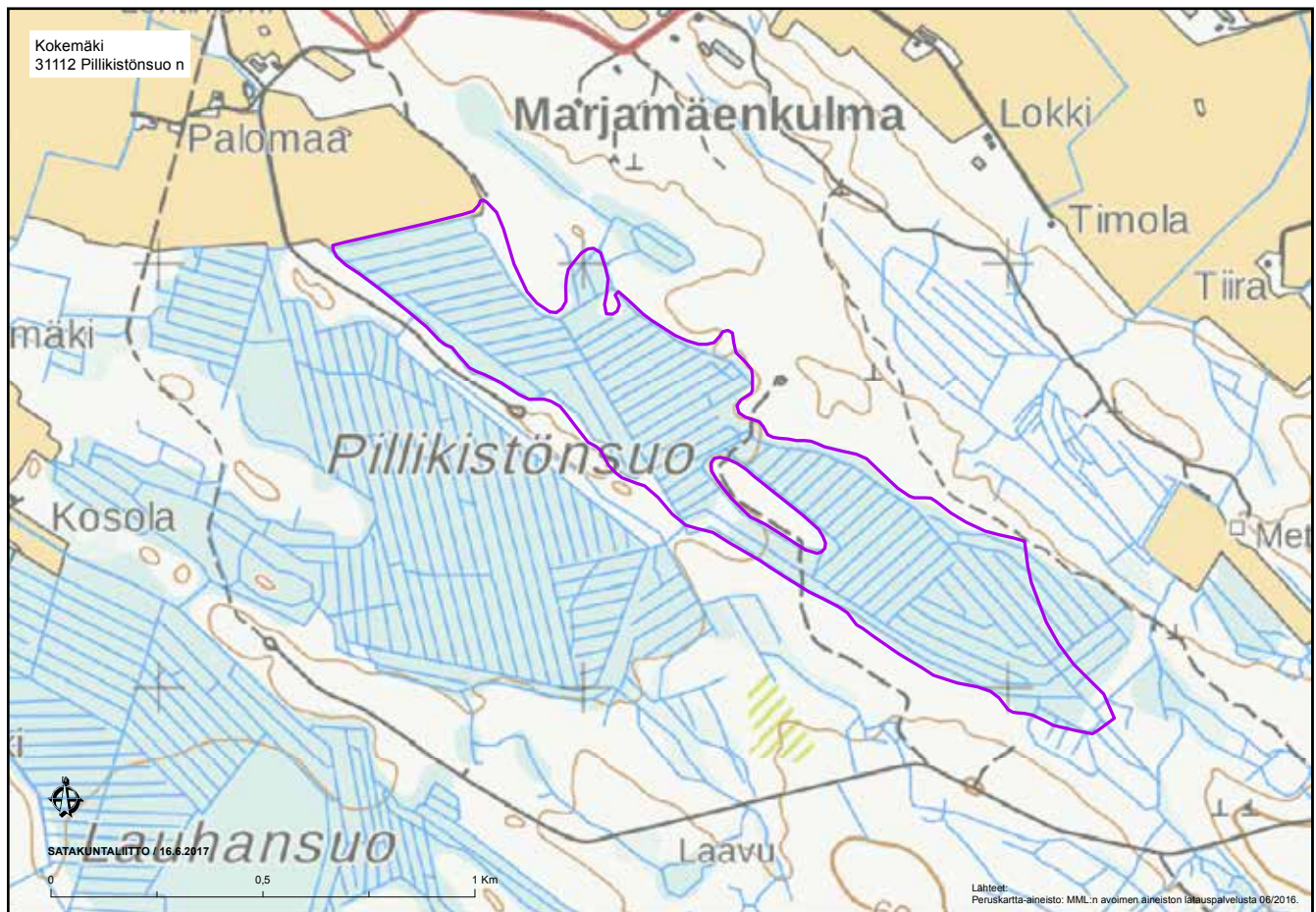
PILLIKISTÖNSUO N (31112)

YLEISKUVAUS

Pillikistönsuo N sijaitsee Kokemäellä noin viisi kilometriä keskustan eteläpuolella Marjamäen-
enkulman alueella. Kyseessä on 59 hehtaarin kokonaisuus (kuva 6) Köyliön ja Kokemäen väli-
sellä alueella. Se sijaitsee laajan metsäkokonaisuuden laidalla ja lähellä Kokemäen laajoja vilje-
lyslohkoja.

Suo on ojitettu kokonaan hyvin tehokkaasti, eikä ojittamattomia osuuksia ole lainkaan. Pil-
likistönsuo on jaettu kahteen osaan, jota halkoo metsäautotie. Tutkimusalueen sisällä on myös
yksi kivennäismaasaareke. Rämpe on ollut aikoinaan laaja suokompleksi yhdessä kaakkoispuo-
len Lauhansuon, mutta molemmat on ojitettu voimakkaasti, eivätkä ne enää muodosta eri-
tyistä suoelinympäristöä. Köyliössä noin kaksi kilometriä Pillikistönsuo N:n kaakkoispuolella
sijaitsee Iso Kakkurinsuon luonnonsuojelualue, mutta se on täysin erillinen suo, eikä luonnon
kannalta yhteyttä ole.

Kuva 6. Pillikistönsuo N:n sijainti (violetti raja).

Mustikkaturvekangasta (Mtkg).

Pillikistönsuo N on ojitettu kokonaisuudessaan, eikä luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia osuuksia ole lainkaan. Tutkimusalueeseen lukeutuu pelkästään erilaisia muuttumia, jotka ovat kuivumassa turvekankaiksi. Alueella on varsin runsaasti mustikkaturvekangasta (Mtkg), jota luonnehtivat harvassa kasvavien mäntyjen alikasvoksena tavattavat nuoret koivut, joita on tiheästi. Myös kuusentaimia esiintyy. Aluskasvillisuus vaihtelee kuivumis- ja maatumisasteen mukaan, mutta tyypillisesti mustikka ja metsäalvejuuri ovat hyvin runsaita. Muita peruslajeja ovat muun muassa metsätähti, seinäsammal, metsäkerrossammal, sulkasammal ja tupasvilla.

Toinen hyvin yleinen turvekangastyyppi on varputurvekangas (Vatkg), jossa mänty on valtapuu. Suovarvuista juolukka ja suopursu ovat hyvin runsaita. Muita tavanomaisia lajeja ovat esimerkiksi hilla, kangaskynsisammal, isokarpalo, seinäsammal, tupasvilla ja puolukka.

Edellä mainittujen lisäksi tutkimusalueella on myös puolukkaturvekangasta (Ptkg). Melko suuri osa on kuitenkin edelleen selvästi muutostilassa kohti erilaisia turvekankaita.

*Varputurvekangasta
/ muuttumaa.*

KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Pillikistönsuo N:n osalta ei esitetä kuviokohtaisia kuvauksia, sillä luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia suotyypppejä ei esiinny.

MUUT HAVAINNOT / HUOMIOT

Inventoinnit tehtiin pilvisellä säällä, jolloin koettiin joitakin sadekuuroja. Olosuhteet eivät olleet erityisen hyvät päiväperhosille, mutta suolla havaittiin jokunen kangassinisiipi (*Plebeius argus*) ja yksi amiraali (*Vanessa atalanta*). Lajit ovat hyvin yleisiä. Muita päiväperhosia ei havaittu. Suolla ei ole lainkaan avosuota, joten suovenhokkaalle (suoruuhiikas) ei ole tarjolla soveliaista elinympäristöä, vaikka lajin ravintokasveina tunnettuja suokukkaa ja hillaa esiintyy. Viitasamakon lisääntymispaikkoja ei voi olla kuivilla turvekankailla, ainoastaan ojalinjoissa.

Pillikistönsuo N:ltä puuttuvat selvät avonaiset nevaosuudet sekä vetiset rimpipinnat, minä vuoksi vaateliasta soiden pesimälinnustoa ei luultavasti esiinny. Huomionarvoisista lajeista havaittiin inventointipäivänä hömötiaisia (VU), mutta sen on tavanomainen metsälaji, eikä elokuussa voida tehdä luotettavia päätelmiä linnustosta, sillä pesimäkausi on jo takana ja pesijät ovat todennäköisesti jo kaukana pesäpaikaltaan.

Nisäkkäistä ei tehty inventointipäivänä havaintoja, mutta turvekankailla ja muuttumilla havaittiin hirven jälkiä useissa eri paikoissa.

PÄÄTELMÄT

Pillistönsuo N on ojitettu kokonaisuudessaan voimakkaasti, eikä jäljellä ole lainkaan luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista suoelinympäristöä, sillä kaikki alueet ovat joko turvekankaita tai muuttumia. Muuttumat ovat edelleen kuivumassa kohti turvekankaita. Pillikistönsuo N on luokiteltu luonnontilaisuusasteikoltaan luokkaan 0, eikä maastotöiden aikana löydetty tästä poikkeavaa suoluontoa. Tutkimusalueelta ei myöskään löydetty yhtään suojelullisesti huomionarvoisia kasvilajeja, sillä kaikki havaitut lajit edustavat tyyppillistä suolajistoa.

Erityisiä maankäyttösuosituksia ei voida antaa, sillä alueella ei ole sellaisia luontoarvoja, jotka vaikuttaisivat suon maankäyttöön.

RÄMINKEIDAS (15926)

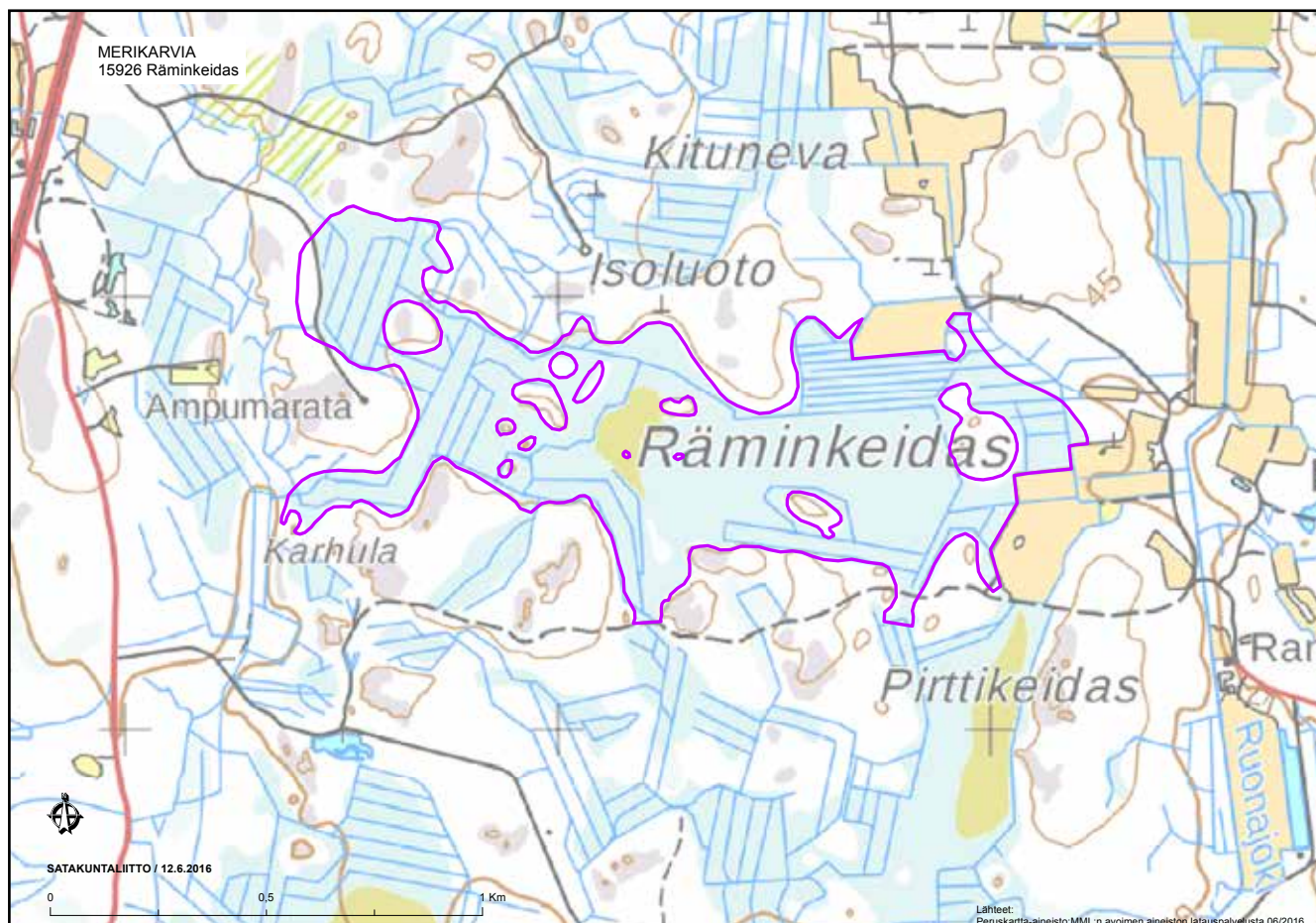
YLEISKUVAUS

Räminkeidas sijaitsee Merikarviassa noin 8,5 kilometriä keskustan itä-koillispuolella Rannankulman alueella. Kyseessä on 71 hehtaarin kokonaisuus (kuva 6) Vaasantien ja Rannankulman välissä. Valtatiehen on matkaa vain noin 650 metriä. Räminkeitaan itä- ja koillispuolella on useita peltolohkoja, mutta lähialueet ovat muuten pääosin metsäisiä.

Suon länsiosa on ojitettu kauttaaltaan, eikä luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista suota ole enää jäljellä. Ojituksia on runsaasti myös koillis- ja itälaidalla sekä vähäisesti myös pohjois- ja etelälaidalla. Itäpuoliskolla on kuitenkin laajahko ojittamaton suoalue, jonka vesitalous on säilynyt yllättävän luonnontilaisena. Tutkimusalueen sisällä on myös useita kivennäismaasaarekkeitä, erityisesti länsipuoliskolla.

Räminkeidas on yhteydessä kaakkoispuolen pieneen Pirttikeitaaseen, jonka reunavyöhykkeet ovat ojitettuja. Soiden välissä on myös runsaasti ojituksia ja metsäautotie, joten selvää yhteyttä ei enää ole. Siikaisten puolella noin 3,5 kilometriä itä-kaakkoispuolella on Kivinevan soidensuojelualue sekä kahdeksan kilometriä kaakkoispuolella Niemijärvi-Itäjärven Natura 2000 -alue. Räminkeidas ei ole kuitenkaan erityisessä yhteydessä näihin kohteisiin.

Kuva 6. Räminkeitaan sijainti (violetti rajaus).

Varputurvekangasta (Vatkg).

Räminkeitaan länsiosa on tehokkaasti ojitettu kauttaaltaan. Ojituksia on varsin paljon myös itä- ja koillislaidalla. Ojalinjat reunustavat ojittamatonta suota myös pohjois- ja eteläosassa. Koillislaidalla on ojittettua suota, joka on raivattu heinäpelloksi. Se on edelleen hyvin turvepohjainen. Heinäkasvien lisäksi märemmissä painaumissa kasvaa jäänteinä tupasvillaa.

Eriasteisista ojituksista johtuen tutkimusalueella on muuttumia, jotka ovat kuivumassa ja maatumassa edelleen kohti turvekankaita. Isohko osa ojitusalueista voidaan tyypitellä varputurvekankaiksi (Vatkg), jotka ovat mäntyvaltaisia. Tyypillisiä kasveja ovat kanerva, suopursu, hilla, tupasvilla, seinäsammal, kangasrahkasammal ja jäkälät. Osa on puolestaan vielä isovarpurämemuuttumaa (IR).

Muita tavanomaisia turvekangastyyppejä ovat puolukkaturvekangas (Ptkg), jota luonnehtivat yleisesti puolukkakasvustot. Lisäksi mustikkaturvekangasta (Mtkg) esiintyy melko yleisesti muun muassa itäosassa. Etenkin mustikka on hyvin runsas laji. Muita peruslajeja ovat mäntyjen lisäksi nuoret alikasvoskoivut ja -kuuset, metsäalvejuuri ja paikoin myös juolukka.

Ojittamattoman suo-osuuden laiteilla tavataan yleisesti rahkarämemuuttumaa (RaR), jonka kasvillisuus edustaa tavanomaista kuivempien rahkarämeiden lajistoa. Erityisesti kanervaa on selvästi runsaammin kuin ojittamattomilla ja luonnontilaisilla soilla.

KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Räminkeitaalta esitetään tarkempi kuvaus kolmesta eri suokasvillisuustyypistä sivuilla 31–33.

Kuvio 1. Keidasräme (KeR) / lyhytkorsineva (LkN) / kuljuneva (KuN)

[LC/NT]

Kasvillisuuskuvaus:

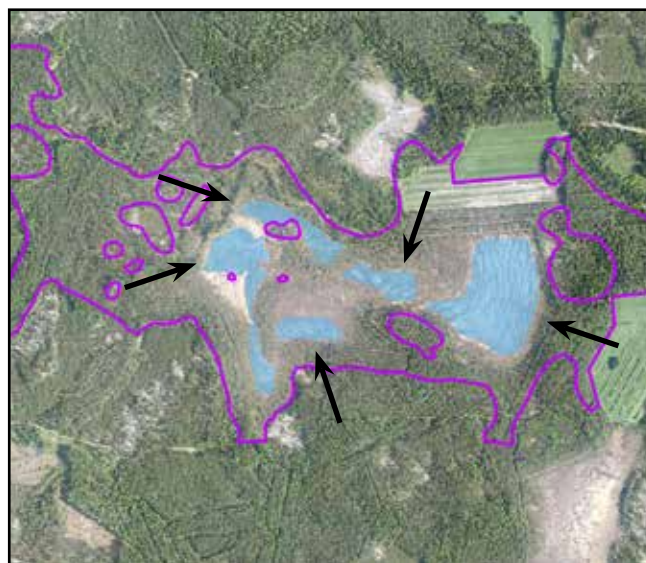
Kitukasvuisia mäntyjä kasvava keidasräme, jossa on selviä pitkänomaisia kermejä. Niillä kasvaa rahkarämeiden kasvillisuutta, kuten kanervaa, variksenmarjaa, hillaa, tupasvillaa, ruskorahkasammalta, rämekarhunsammalta ja jäkäliä. Kermien välissä on ombrotrofista lyhytkorsinevaa (LkN), jossa esiintyy erityisesti tupasvillaa, suokukkaa ja rusorahkasammalta. Osa nevoista on hyvin vetisiä ja upottavia. Niissä kasvaa muun muassa silmäke-, kulju- ja rusorahkasammalta, leväkköä ja suokukkaa sekä paikoin hyvin runsaasti valkopiirtoheinää. Näiltä osin kyseessä on kuljunevaa (KuN).

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 2. Rahkaräme (RaR)

[LC]

Kasvillisuuskuvaus:

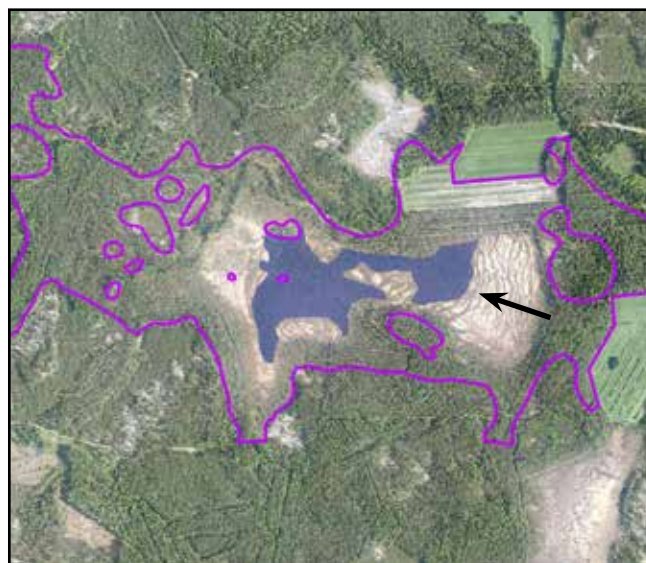
Keidasrämeiden (KeR) laiteilla olevalla rahkarämeellä kasvaa yksinomaan kitukasvuisia mäntyjä. Muilta osin kasvillisuus vastaa hyvin pitkälti keidasrämeiden mätäs- ja kermipintojen lajistoa. Tyyppilajeja ovat kanerva, variksenmarja, tupasvilla, ruskorahkasammal, rämekarhun-sammal, hilla ja jäkälät. Osassa rahkarämettä esiintyy keskimääräistä enemmän puustoa, mutta se johtuu lähinnä suon paikallisista kasvuolosuhteista.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot).
Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 3. Ombrotrofinen lyhytkorsineva (LkN)

[NT]

Kasvillisuuskuvaus:

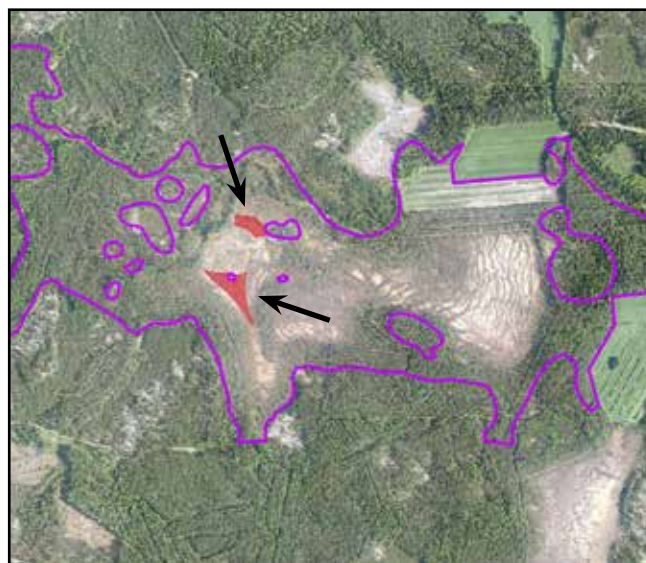
Avosuo, jossa on vain vähän mättäitä. Niillä kasvaa lähinnä kituliasta kanervaa ja variksenmarjaa sekä ruskorahkasammalta. Muilta osin tupasvilla on kenttäkerroksen valtalaji. Myös suokukka ja karpalo ovat runsaita. Rahkasammalet muodostavat lähes yhtenäisen patjan lyhytkorsinevalle. Lajistoon lukeutuu muun muassa rämerahkasammal ja rusorahkasammal. Eteläisellä kuviolla on ainakin yksi pienialainen kuljuneva (KuN), joka on hyvin vetinen. Peruslajeja ovat leväkkö, valkopiirtoheinä ja kuljurahkasammal.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot).
Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

MUUT HAVAINNOT / HUOMIOT

Inventoinnit tehtiin aurinkoisena päivänä ja pienessä tuulella, jolloin suolla havaittiin kymmeniä kangassinisiipiä (*Plebeius argus*) sekä satoja muita määrittämättömiä sinisiipiä. Laji on hyvin yleinen. Muita päiväperhosia ei havaittu. Erityisesti ojittamattomalla suo-osuudella saattaa esiintyä suovenhokasta (suoruuhiikas), sillä suolla kasvaa runsaasti ravintokasveina tunnettuja suokukkaa ja hillaa. Viitasammakon lisääntymispaikkoja saattaa olla pienissä kuljuissa, joita on varsin paljon keidasrämeeillä.

Räminkeitaalla on avosuota ja melko runsaasti myös vetisiä rimpipintoja. Suolla saattaa esiintyä vaateliasta suolinnustoa. Huomionarvoisista lajeista havaittiin inventointipäivänä hömötiainen (VU), mutta se on tavanomainen metsälaji, eikä elokuussa voida tehdä luotettavia päätelmiä linnustosta, sillä pesimäkausi on jo takana ja pesijät ovat todennäköisesti jo kaukana pesäpaikaltaan.

Nisäkkäistä ei tehty inventointipäivänä havaintoja, mutta suolla havaittiin hirven jälkiä ja jätöksiä useissa eri paikoissa sekä todennäköisesti metsäjäniksen jätöksiä.

PÄÄTELMÄT

Räminkeitaan länsiosaa on ojitettu kokonaan, eikä alueella ole enää ollenkaan luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista suoluontoa. Ojituksia on tehty myös mualla tutkimusalueella, etenkin itä- ja koillislaidalla. Lisäksi ojalinjat kiertävät pohjois- ja etelälaitaa, tosin eteläosassa on yksi ojittamaton osio, jossa suo vaihtuu kangasmetsään.

Ojituksista huolimatta ojittamaton suo on säilyttänyt varsin hyvin vesitaloutensa ja kuivuudesta on havaittavissa lähinnä ojalintojen lähellä. Erityisesti keidasrämeeillä on runsaasti hyvin vetisiä ja upottavia kuljuja. Nämä pienet lyhytkorsinevat ja kuljunevat sekä länsiosan lyhytkorsinevat muodostavat eheän suokokonaisuuden yhdessä laiteiden rahkarämeeiden kanssa. Räminkeitaalla saattaa esiintyä huomionarvoista lajistoa muiden eliöryhmien osalta.

Valtaosa ojittamattomasta suosta on rahkarämettä ja keidasrämettä. Tutkimusrajauksella esiintyy myös lyhytkorsinevaa. Kaikki sivuilla 31–33 esitetyt arvokohteet voidaan tulkita luonnontilaiseksi tai luonnontilaisen kaltaiseksi, sillä kuvioihin ei ole rajattu selvästi muuttuneita osia, jotka sijaitsevat ojitusten lähellä. Nämä kohteet ovat uhanalaisuusluokitukseltaan elinvoimaisia tai silmälläpidettäviä, mutta ne ovat metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joiden maankäyttösuositukset ovat metsälain mukaiset. Käytännössä suon vesitaloutta ei tulisi heikentää entisestään.

Tutkimusalueelta ei löydetty yhtään suojelullisesti huomionarvoisia kasvilajeja, sillä kaikki havaitut lajit edustavat tyypillistä suolajistoa.

PERÄNEVA (15684)

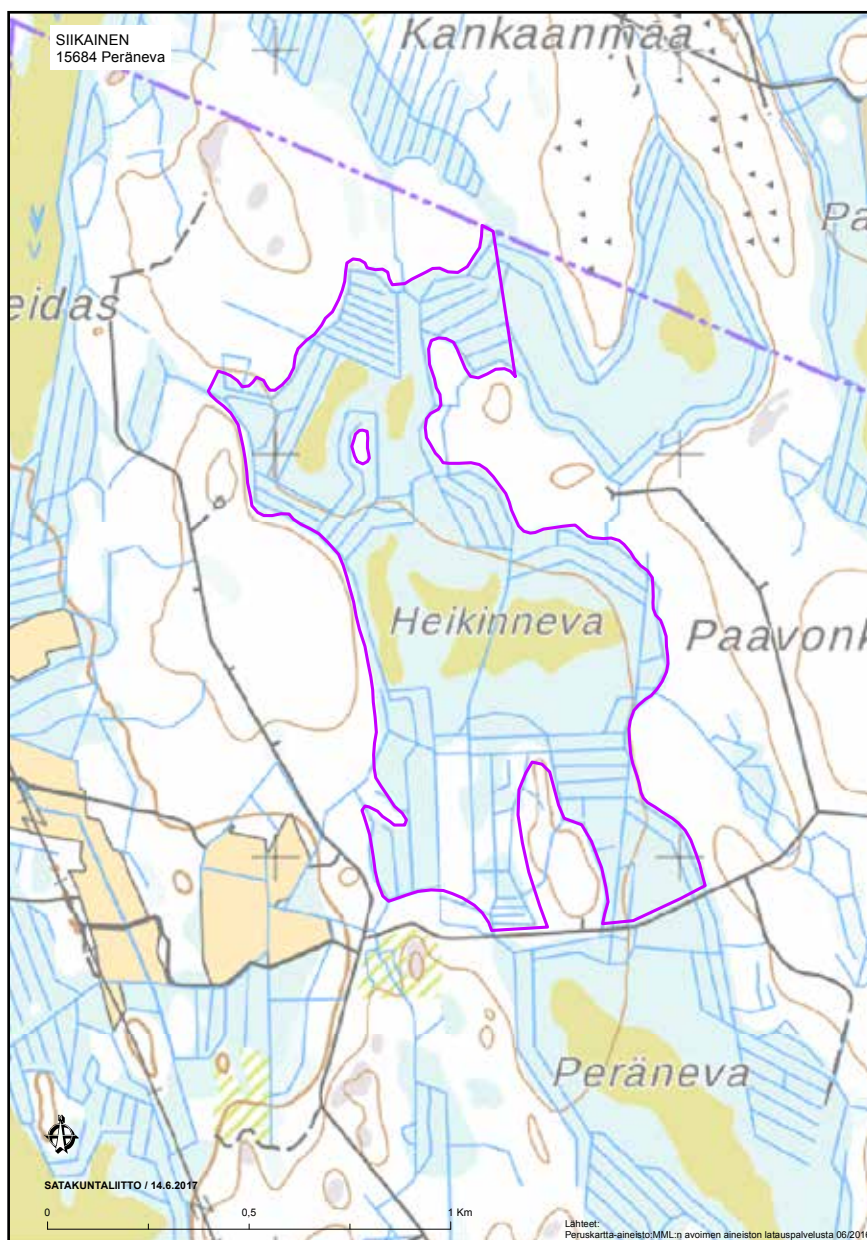
YLEISKUVAUS

Peräneva sijaitsee Siikaisissa noin 13 kilometriä keskustan pohjoispuolella Korpusen alueella. Tutkimusalue rajautuu pieneltä osin pohjoislaidaltaan Isojoen kunnan rajaan. Lisäksi länsipuolella Merikarvian kunnan raja on lähimmillään vain 600 metrin etäisyydellä. Kyseessä on 95 hehtaarin kokonaisuus (kuva 7) Siikajoen luoteiskulmassa. Peränevaa kutsutaan Satakuntaliiton aineistoissa Peränevaksi, vaikka tutkimusrajauksella on Heikinneva-niminen suo. Peräneva sijaitsee sen eteläpuolella alueen ulkopuolella. Suot ovat yhteydessä toisiinsa, mutta niiden välissä on itä-länsisuuntainen metsäautotie. Tutkimusalueen länsi- ja lounaispuolella on muutama peltolohko, mutta lähiseudut ovat muilta osin pitkälti metsien ja soiden kirjomaa erämaista seutua.

Peränevan kaikki reu-navyöhykkeet on ojitettu aikoinaan. Erityisesti pohjoisosassa ja eteläosassa on hyvin runsaasti ojalinjoja, eikä näiltä osin jäljellä ole luonnontilaisista tai luonnontilaisen kaltaista suota. Luoteisosassa on kuitenkin säästynyt hieman suota ojituksilta, samoin Heikinneva on lähes kokonaan ojittamaton, joskin sitä halkoo yksi varsin syvä oja. Vesitalous on säilynyt ojituksista huolimatta monin paikoin lähes luonnontilaisena, mutta ojalinjojen laitteet ovat alkaneet kuivua ja muuttua.

Peränevan tutkimusalue ei ole yhteydessä suojeltuihin soihin, mutta noin kaksi kilometriä itä-koillispuolella on hyvin laaja Mustasaarenkeidas, jossa on suojelualueita.

Kuva 7.
*Peränevan sijainti
(violetti raja).*

Luoteislaidan varputurvekangasta (Vatkg).

Peränevan reunavyöhykkeet on ojitettu hyvin tehokkaasti erityisesti pohjois- ja eteläosassa, jossa ei ole enää lainkaan luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista suoluontoa. Ojituksia on myös kaikilla muillakin reunoilla, mutta esimerkiksi luoteislaidalla ne ovat vanhoja ja matalia, eikä niillä ole enää erityisen kuivattavaa vaikutusta läheisiin ojittamattomiin suolaikkuihin. Ojitusalat ovat tyypillisesti joko muuttumia tai sitten eriasteisia turvekankaita. Tavanomaisin on varputurvekangas (Vatkg), jossa kasvaa yksinomaan mäntyjä. Peruslajistoa edustavat suopursu, juolukka, hilla, tupasvilla, kanerva, puolukka, seinäsammal, kangasrahkasammal ja jäkälät.

Tutkimusalueen muita turvekangastyyppejä ovat puolukkaturvekangas (Ptkg), jossa on puolukkaa varsin runsaasti. Puolukkaturvekangas vaihtuu monin paikoin varputurvekankaaseen. Pieneltä osin tavataan myös mustikkaturvekangasta, jonka puusto on kuusi- ja koivuvaltaista. Mustikka on tyypilaji. Muita peruslajeja ovat muun muassa metsäalvejuuri, metsäkorte ja riidenlieko.

Ojitettujen osuuksien laiteilla on yleisesti muuttumia, joista yleisin on rahkarämemuuttuma. Käytännössä läheiset rahkarämeet ovat alkaneet kuivua ojituksen myötä, mutta ne eivät ole vielä turvekankaita. Merkittävin nykyojista on Heikinnevan avosuota halkova syvä ojalinja, joka on muodostanut rahkarämekasvillisuutta aiemmin täysin puuttomalle suolle.

KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Peränevalta esitetään tarkempi kuvaus neljästä eri suokasvillisuustyyppistä sivuilla 37–40.

Kuvio 1. Keidasräme (KeR) / lyhytkorsineva (LkN) / kuljuneva (KuN)

[LC/NT]

Kasvillisuuskuvaus:

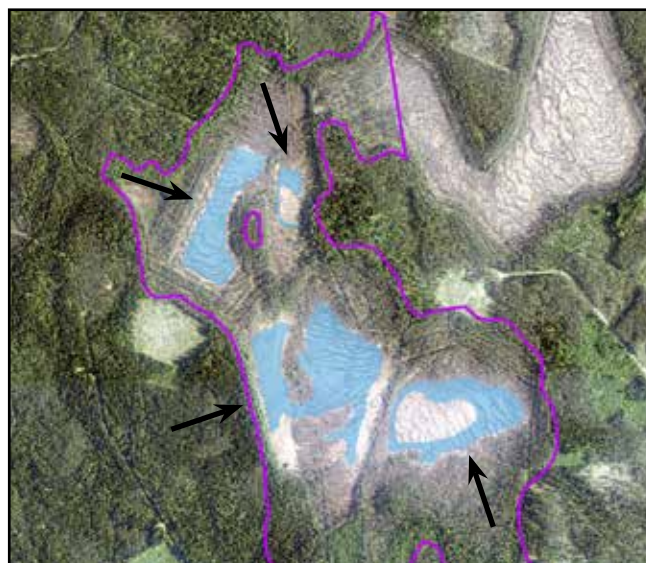
Keidasräme, jossa on pitkänomaisia kermejä. Puustoon lukeutuvat ainoastaan niiden päällä kasvavat kitukasvuiset männyt. Mätäspintojen tyyppilajeja ovat kanerva, variksenmarja, hilla, tupasvilla, ruskorahkasammal ja jäkälät. Välipinnoilla esiintyy eniten tupasvillaa sekä rusorahkasammalta. Myös suokukka on hyvin runsas. Valkopiirtoheinä muodostaa varsin laajoja ja peittäviä kasvustoja. Lukuisten kermien välissä on hyvin vetisiä kuljuja, joissa kasvaa muun muassa kulju- ja rusorahkasammalta. Näiltä osin kyseessä on kuljunevaa (KuN).

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 2. Rahkaräme (RaR)

[LC]

Kasvillisuuskuvaus:

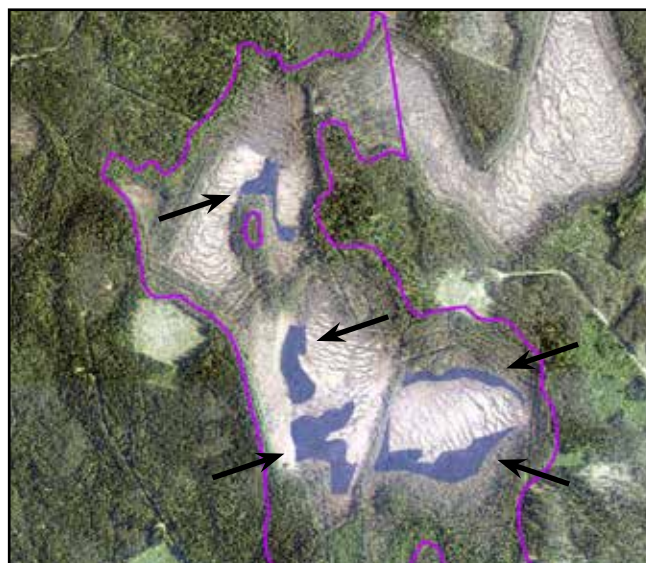
Keidasrämeisiin (KeR) vaihettuvilla rahkarämeillä kasvaa kitukasvuisia mäntyjä. Puuston runsaus vaihtelee hieman suon eri osissa. Peruslajistoa edustavat erityisesti kanerva, variksenmarja, hilla, tupasvilla, ruskorahkasammal ja rämekarhunsammal sekä paikoin myös pyöreälehtikihokki. Kuivimmilla mätäspinnoilla tavataan yleisesti jäkäliä. Kasvillisuudeltaan rahkaräme vastaa keidasrämeen kermien kasvillisuutta.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 3. Ombrotrofinen lyhytkorsineva (LkN)

[NT]

Kasvillisuuskuvauk-

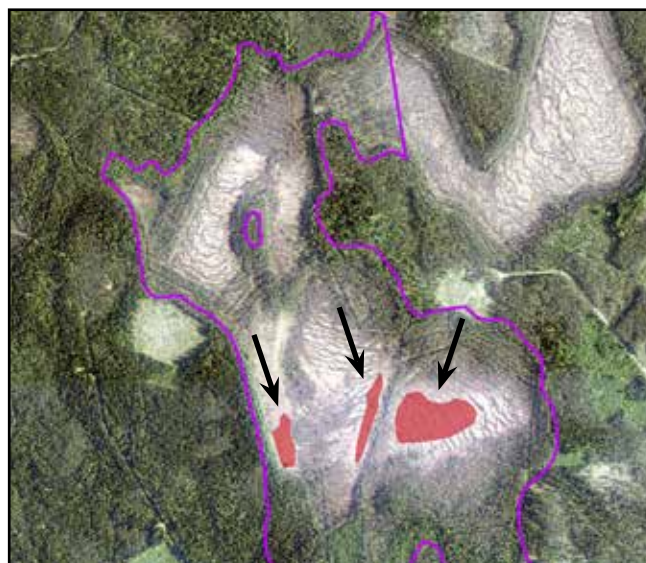
Avosualue, jonka kasvillisuus vastaa keidasrämeiden (KeR) välipintojen kasvillisuutta. Peruslajistoa ovat tupasvilla, suokukka ja hilla. Rahkasammalet muodostavat lähes yhtenäisen patjan. Yleisimpiä lajeja ovat pienten mättäiden ruskorahkasammal sekä muilta osin ruso- ja rämerahkasammal. Kosteimmilla paikoilla kasvaa paikoin runsaasti valkopiirtoheinää ja leväkköä. Nevalla on myös hyvin vetisiä kuljuja, joissa esiintyy kahta edellä mainittua lajia sekä muun muassa kuljurahkasammalta. Näiltä osin kyseessä on kuljunevaa (KuN). Läntisen kuvion etelälaidalla on allikko, jossa on avovettä.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 4. Oligotrofinen lyhytkorsiräme (LkR)

[NT]

Kasvillisuuskuvaus:

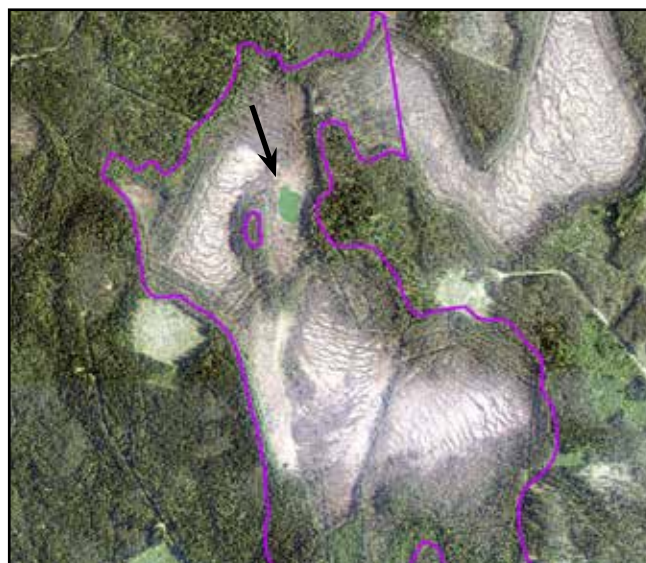
Keidasrämeeen laiteilla oleva suo-osuus, jossa on vähäisesti mättäitä, joilla kasvaa kituliaita mäntyjä. Mätäspintojen muuta lajistoa ovat lähinnä kanerva, variksenmarja, hilla ja ruskorahkasammal. Välipinnoilla tavataan hyvin runsaasti tupasvillaa sekä kuvion etelälaidalla myös pullosaraa, joka on valtalajin roolissa. Muita peruslajeja ovat suokukka, hilla, pyöreälehtiki-hokki ja rusorahkasammal. Osa kuviosta on ombrotrofista lyhytkorsinevaa (LkN), josta sarat puuttuvat kokonaan.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot).
Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuosituks:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

MUUT HAVAINNOT / HUOMIOT

Inventoinnit tehtiin pääosin aurinkoisissa olosuhteissa, jolloin oli lämmintä. Näin ollen suolla havaittiin sadoittain sinisiipiä, joista kangassinisiipi (*Plebeius argus*) oli runsain laji. Muita havaittuja perhosia olivat useat hopeatäplät. Muita päiväperhosia ei havaittu. Erityisesti ojitamattomalla suo-osuudella saattaa esiintyä suovenhokasta (suoruuhiikas), sillä suolla kasvaa runsaasti ravintokasveina tunnettuja suokukkaa ja hillaa. Viitasammakon lisääntymispaikkoja saattaa olla pienissä kuljuissa, joita on sekä keidasrämeillä että lyhytkorsinevoilla. Etenkin läntisimmän lyhytkorsinevan eteläosassa oleva pieni allikko avovesialoineen on hyvin potentiaalinen viitasammakoille sekä luonnonsuojelulailla rauhoitetulle sirolampikorennolle.

Peränevalla on avosuota ja melko runsaasti myös vetisiä rimpipintoja. Suolla saattaa esiintyä vaateliasta suolinnustoa. Huomionarvoisia lintulajeja ei havaittu inventointipäivinä, mutta elokuussa ei voida tehdä muutenkaan luotettavia päätelmiä linnustosta, sillä pesimäkausi on jo takana ja pesijät ovat todennäköisesti jo kaukana pesäpaikaltaan.

Nisäkkäistä ei tehty inventointipäivänä havaintoja, mutta suolla havaittiin hirven jälkiä ja jätöksiä useissa eri paikoissa.

PÄÄTELMÄT

Peränevalla on hyvin runsaasti ojitettua suoalaa, joka ei ole enää luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista. Ojitusten vaikutukset yltävät paikoin melko kauas ojista, mutta osa vanhoista ojista on hyvin matalia ja kasvaneet täyteen rahkasammalia, eikä kuivattavaa vaikutusta enää ole merkittävästi. Eniten ojitettuja muuttumia ja turvekankaita on tutkimusalueen pohjois- ja eteläosassa, mutta ojat kiertävät koko suon.

Ojituksista huolimatta tutkimusalueella on säilynyt myös ojitamattomia osuuksia, joiden vesitalous on heikentynyt vain vähäisesti. Tällaisia suotyyppisiä edustavat keidasräme, rahkaräme, lyhytkorsineva, lyhytkorsiräme ja kuljuneva. Keidasrämeiden välipinnat ovat monin paikoin edelleen hyvin märkiä ja upottavia kuljuineen, eikä selvää kuivumista ole havaittavissa. Käytännössä pohjois-/luoteisosassa on yksi melko eheä suokokonaisuus ja keskiosassa toinen. Keskiosassa on tosin syvä ojalinja, joka halkoo muuten melko edustavaa suoaluetta. Ojalla on selvää kuivattavaa vaikutusta, mutta se ei ulotu vielä kovin kauas. Ojalinjan laiteille on muodostunut rahkarämekasvillisuutta puineen, vaikka se on ollut ennen ojitusta hyvin todennäköisesti puutonta lyhytkorsinevaa.

Kaikki sivuilla 37–40 esitetyt arvokohteet voidaan tulkita luonnontilaiseksi tai luonnontilaisen kaltaiseksi, sillä kuvioihin ei ole rajattu selvästi muuttuneita osia, jotka sijaitsevat ojitusten lähellä. Nämä kohteet ovat uhanalaisuusluokitukseltaan elinvoimaisia tai silmälläpidettäviä, mutta ne ovat metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joiden maankäyttösuositukset ovat metsälain mukaiset. Käytännössä suon vesitaloutta ei tulisi heikentää entisestään.

Tutkimusalueelta ei löydetty yhtään suojelullisesti huomionarvoisia kasvilajeja, sillä kaikki havaitut lajit edustavat tyypillistä suolajistoa.

HANGASSUO S (40193)

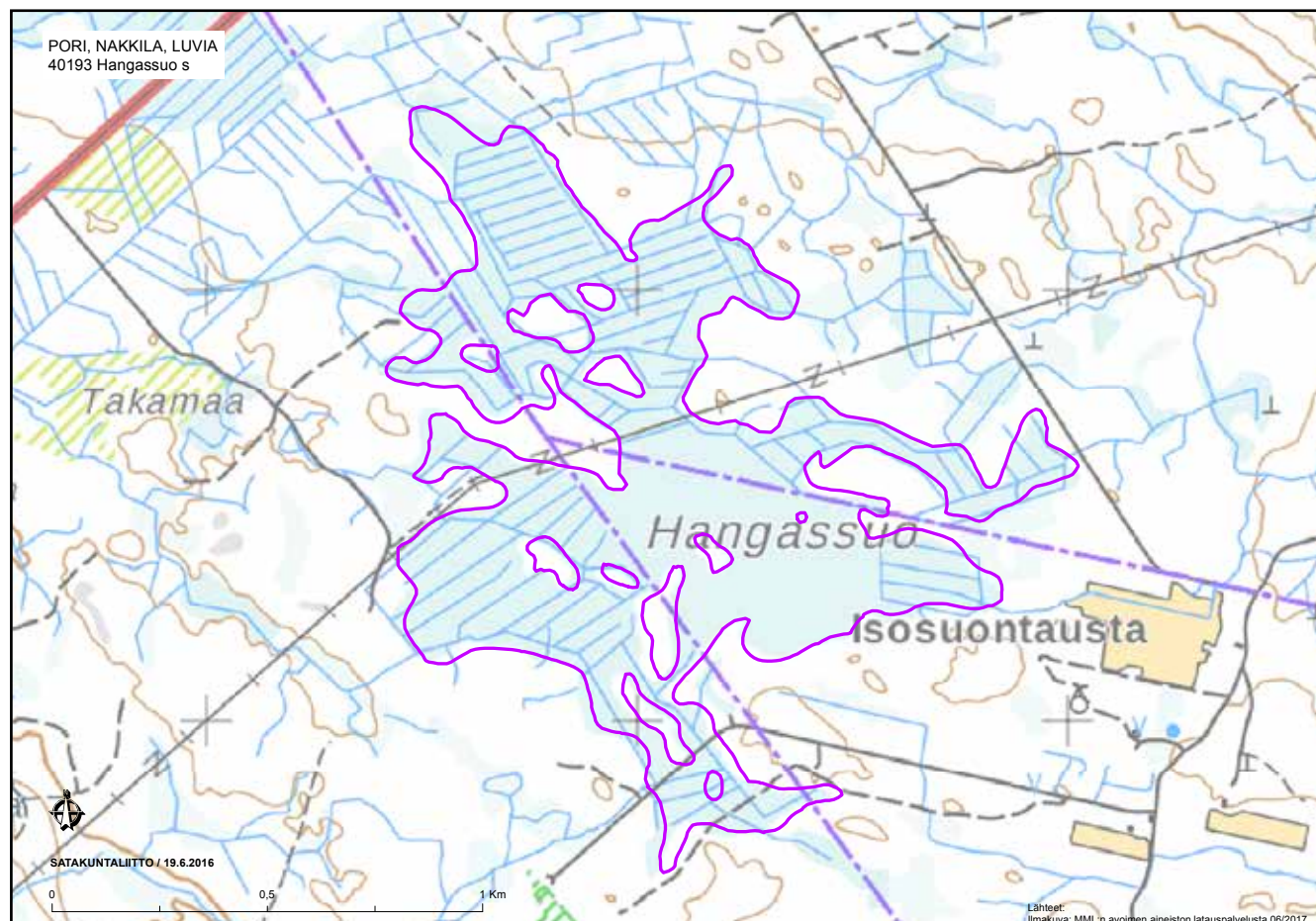
YLEISKUVAUS

Hangassuo S sijaitsee Porissa noin kymmenen kilometriä keskustan lounaispuolella Isosuontaustan alueella. Suo kuuluu kolmen kunnan alueelle, sillä pohjoispuolisko on Poria, kaakkoisosa Nakkilaa ja länsiosa Luviaa (Eurajoki). Hangassuon kaatopaikka on kilometrin päässä luoteispuolella ja Raumantie samalla suunnalla reilun 400 metrin etäisyydellä. Kyseessä on 100 hehtaarin kokonaisuus (kuva 8) Porin Lattomerän ja Luvian keskustan välissä. Hangassuo sijaitsee laajan luode-kaakkosuuntaisen metsäisen vyöhykkeen keskellä.

Tutkimusalueen suot ovat hyvin voimakkaasti ojitettuja lähes kauttaaltaan. Erityisesti pohjoisessa, idässä, lännessä ja etelässä on paljon ojia. Suota halkoo myös voimajohto, jonka laiteilta on raivattu puustoa. Vain keskiosassa on ojittamaton osa, joka rajautuu etelälaidaltaan kangasmetsään siten, että välissä ei ole lainkaan ojia. Näiltä osin vesitalous on säilynyt varsin hyvänä läheisistä ojituksista huolimatta.

Hangassuon tutkimusalue ei ole yhteydessä suojeltuihin soihin, mutta eteläpuolella vain 200 metrin päässä on pieni luonnonsuojelualue.

Kuva 8. Hangassuon sijainti (violetti raja).

Länsilaidalla olevaa varputurvekangasta (Vatkg).

Hangassuon pinta-alasta suurin osa on ojituksen alaisia, eikä näiltä osin ole enää lainkaan luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista suoluontoa. Erityisesti pohjois- ja länsipuolisko ovat kauttaaltaan ojitettuja. Myös itäosassa on paljon ojalinjoja, mutta keskiosa ja etelälaita ovat säästyneet maanmuokkaukselta. Suurin osa ojituksista on erilaisia turvekankaita, mutta osa on vasta muuttumia, jotka ovat kuivumassa turvekankaiksi. Tyypillisin on varputurvekangas (Vatkg), jossa mäntyjen lomassa kasvaa etenkin suopursua, juolukkaa, kanervaa, hillaa, seinäsammalta ja kangasrahkasammalta.

Osa alueesta lukeutuu puolukkaturvekankaaksi (Ptkg), jossa puolukka on runsain varpu, eikä suovarpuja esiinny samalla tavalla. Mustikkaturvekangasta (Mtkg) on etenkin lounaisosassa, jossa puusto on koivuvaltaista. Tyypilajeja ovat mustikan lisäksi metsäalvejuuri, metsäkorte ja korpikarhunsammal. Lounaisosassa on myös tuore avohakkuuala metsäautotien pohjoislaidalla. Lisäksi suota halkoo voimajohto, jonka varrelta puustoa on raivattu.

Ojitusten vaikutukset yltävät vaihtelevasti kohti ojittamattomia osia, mikä näkyy eniten rahkarämeen kuivumisena laitavyöhykkeiltä. Vaikutukset ovat kuitenkin paikallisia, eikä koko alue ole muuttunut. Esimerkiksi etelälaidalla oleva korpi-rämemosaiikki on säilyttänyt käytännössä kokonaan luonnontilaisuutensa.

KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

Hangassuolta esitetään tarkempi kuvaus kuudesta eri suokasvillisuustyypistä sivuilla 44–49.

Kuvio 1. Rahkaräme (RaR)

[LC]

Kasvillisuuskuvaus:

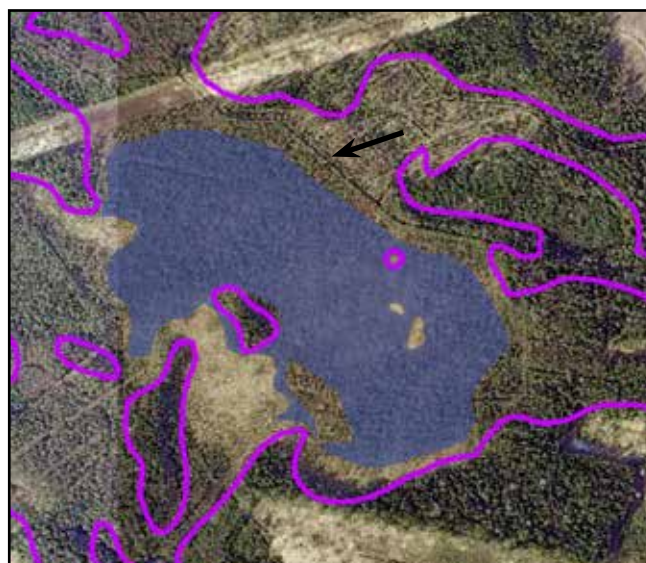
Laajahko rahkaräme, jossa puusto koostuu yksinomaan kitukasvuisista männyistä. Puuston kehitys vaihtelee suon eri osien välillä jonkin verran. Mättäiden päällä esiintyy tyypillisesti kanervaa, variksenmarjaa, hillaa, tupasvillaa, isokarpaloa ja ruskorahkasammalta. Välipintojen peruslajina kasvaa tupasvilla. Muuten tavataan lähinnä suokukkaa ja isokarpaloa sekä rahkasammalia. Kuviolla on vähäisesti muita seuraavilla sivuilla mainittuja rämesuotyypppejä, mutta ne ovat hyvin pienialaisia ja esiintyvät paikoin mosaiikkimaisesti.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 2. Ombrotrofinen lyhytkorsineva (LkN)

[NT]

Kasvillisuuskuvaus:

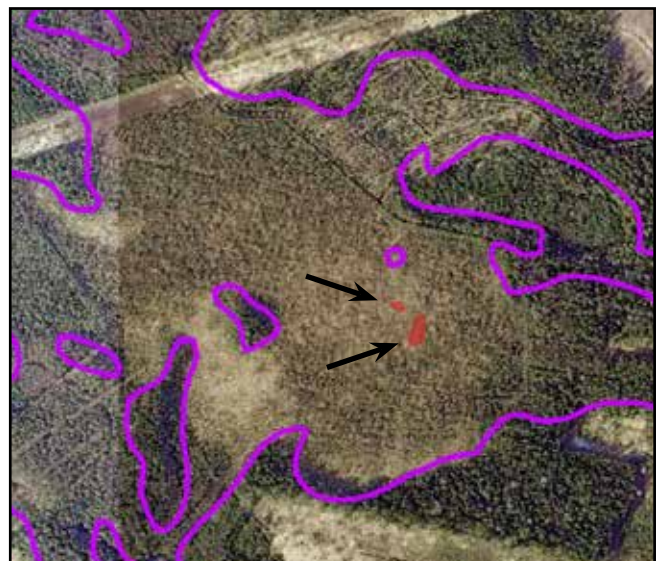
Rahkarämeen sisällä oleva pienialainen lyhytkorsineva, jonka lajisto on melko yksipuolista. Paikalla esiintyy lähinnä tupasvillaa, suokukkaa, hillaa ja pyöreälehtikihokkia. Kuviolla on vähäisesti mättäisyyttä. Niiden päällä kasvaa muun muassa pientä kanervaa, variksenmarjaa, hillaa, tupasvillaa, rämekarhunsammalta ja ruskorahkasammalta. Pohjoisempi neva on selvästi märempi, mikä näkyy etenkin sammallajistossa, sillä paikalla on myös räme- ja rusorahkasammalta sekä vähäisesti kuljurahkasammalta.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 3. Oligotrofinen lyhytkorsiräme (LkR)

[NT]

Kasvillisuuskuvauk:

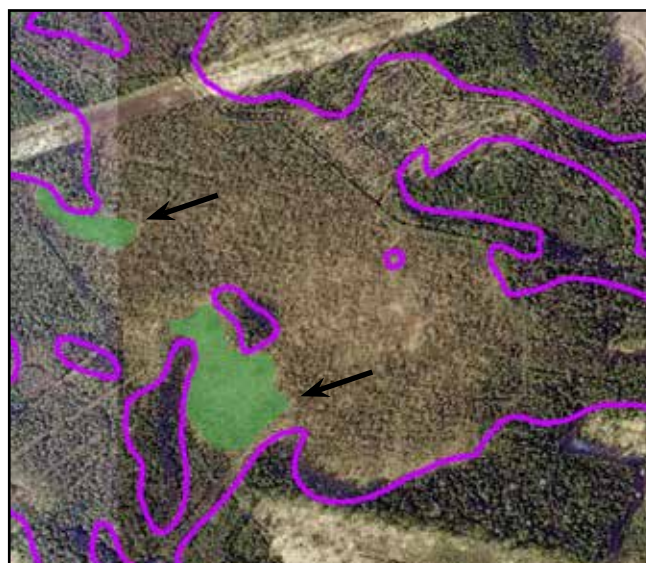
Rämealue, jossa pienillä mätäillä kasvaa kituliaita mäntyjä. Mättäiden päällä tavataan muilta osin kanervaa, variksenmarjaa, hillaa, tupasvillaa ja ruskosammalta. Välipintojen tyyppilaji on tupasvilla, mutta paikoin tavataan yleisesti myös suursaroja, kuten jouhi- ja pullosaraa. Luoteiskuviolla on vähäisesti lisäksi tähtisaraa. Nämä lajit ilmentävät mesotrofiaa, mutta muita vaateliaita lajeja ei kuitenkaan esiinny, joten suo on tulkittu oligotrofiseksi lyhytkorsirämeeksi.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 4. Isovarpuräme (IR)

[NT]

Kasvillisuuskuvaus:

Rahkarämeen ja lyhytkorsirämeen välissä oleva rämealue, jossa kasvaa melko kitukasvuisia mäntyjä, osa niistä on kuitenkin hieman järeämpiä. Kenttäkerroksen valtalajeja ovat erityisesti suopursu ja juolukka. Myös hillaa ja tupasvillaa tavataan yleisesti. Kuvio vaihetuu rahkarämeeseen, jolloin kanervan osuus kasvaa merkittävästi. Samalla rämevarvut vähenevät. Osa kuviosta on tällaista vaihettumavyöhykettä.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset suot).

Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

Kuvio 5. Ruohoinen sararäme (RhSR)

[VU]

Kasvillisuuskuvaus:

Mättäinen suolaikku, jossa kasvaa kituliaita mäntyjä ja koivuja. Mättäillä esiintyy myös rämevarpuja, kuten suopursua ja juolukkaa. Välipintojen tyyppilajeja ovat tupasvilla, pullosara, riipasara, jouhisara ja rahkasammalet. Osa kuviosta on varsin märkää, ja paikoin esiintyy kohtalaisesti kurjenjalkaa sekä vähäisesti myös järvikortetta. Reunavyöhykkeillä tavataan tuhka- ja virpapajua sekä maariankämmeekkää. Sararäme vaihettuu luoteislaidalla lyhytkorsirämeeseen. Kuviolla on vähäisesti myös tupasvillasararämettä (TSR).

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Uhanalaisuusluokitukseltaan vaarantunut luontotyyppi. Arvotus: 2, koska kyseessä on uhanalainen rämetyyppi, joka on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnontilaisuutta ja luonnetta.

Kuvio 6. Mustikkakangaskorpi (MKgK) / ruohokangaskorpi (RhKgK)

[VU / EN]

Kasvillisuuskuvaus:

Korpialue, jossa kasvaa melko järeitä kuusia sekä vähän myös koivuja, mäntyjä ja tervaleppiä. Virpa- ja tuhkapajua esiintyy siellä täällä. Korven mätäspinnoilla esiintyy selvästi eniten mustikkaa. Seassa on pallosaraa ja vähän puolukkaa. Välipinnoilla on yhtenäinen rahkasammalpatja, jossa kasvaa muun muassa okarahkasammalta ja korpirahkasammalta sekä kurjenjalkaa. Kuviolla tavataan myös metsätähteä, oravanmarjaa, maariankämmeä, metsäkortetta, korpikastikkaa ja tähtisaraa. Kuviolla on sekä mustikkakangaskorpea että ruohokangaskorpea, joka vaihtuu ruohoiseen sararämeeseen.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Uhanalaisuusluokituksestaan vaarantunut ja erittäin uhanalainen luontotyyppi. Arvotus: 2, koska kyseessä on uhanalainen korpityyppi, joka on luonnon-tilainen tai luonnontilaisen kaltainen.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Vesitalous on pidettävä ennallaan, joten kuviolla ei tule tehdä ojituksia tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnetta.

MUUT HAVAINNOT / HUOMIOT

Inventoinnit tehtiin pääosin poutaisessa säässä, jolloin oli lämmintä. Olosuhteet olivat päiväperhosille hyvät. Suolla havaittiin satoja sinisiipiä, joista kangassinisiipi (*Plebeius argus*) oli runsain laji. Muita havaittuja perhosia olivat useat hopeatäplät. Muita päiväperhosia ei havaittu. Erityisesti ojittamattomalla suo-osuudella saattaa esiintyä suoventhokasta (suoruuhikas), sillä suolla kasvaa runsaasti ravintokasveina tunnettuja suokukkaa ja hillaa. Viitasammakon lisääntymispaikkoja ei todennäköisesti ole, sillä soveliaita vetisiä kuljuja ei ole.

Hangassuolla on paikoin avosuota ja vähäpuustoisia rämeitä. Suolla saattaa esiintyä vähäisesti huomionarvoista suolinnustoa. Huomionarvoisia lintulajeja ei havaittu inventointipäivinä, mutta elokuussa ei voida tehdä muutenkaan luotettavia päätelmiä linnustosta, sillä pesimäkausi on jo takana ja pesijät ovat todennäköisesti jo kaukana pesäpaikaltaan.

Nisäkkäistä ei tehty inventointipäivänä havaintoja, mutta suolla havaittiin hyvin runsaasti hirven jälkiä ja jätöksiä useissa eri paikoissa.

PÄÄTELMÄT

Valtaosa Hangassuosta on ojitettua suoalaa, joka käsittää eriasteisia muuttumia ja turvekan-kaita. Käytännössä kaikki ojitetut alueet ovat menettäneet luontoarvonsa ojitusten myötä. Vaikutukset näkyvät myös rahkarämeellä, ja osittain kyseessä onkin rahkarämemuuttumaa, josta on tulossa varputurvekangasta. Ojittamaton alue ei kuitenkaan ole muuttunut erityisen paljon, sillä suolla on säilynyt muutamia luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia suotyyppejä.

Hangassuon nykyiset luontoarvot rajoittuvat täysin ojittamattomaan suo-osaan, josta valtaosa on rahkarämettä. Alueella on kuitenkin varsin monipuolista suoluontoa, sillä suotyyppeihin lukeutuvat lyhytkorsineva, lyhytkorsiräme, isovarpuräme, ruohoinen sararäme ja kangaskorpi. Edustavin alue on etelälaidan osittain ruohoinen kangaskorpi, joka vaihettuu ruohoiseen sararämeeseen. Pienellä alueella esiintyy useita suotyyppejä.

Kaikki sivuilla 44–49 esitetyt arvokohteet voidaan tulkita luonnontilaiseksi tai luonnontilaisen kaltaiseksi, sillä kuvioihin ei ole rajattu selvästi muuttuneita osia, jotka sijaitsevat ojitusten lähellä. Näistä suurin osa on uhanalaisuusluokitukseltaan elinvoimaisia tai silmälläpidettäviä, mutta ne ovat metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joiden maankäyttösuositukset ovat metsälain mukaiset. Käytännössä suon vesitaloutta ei tulisi heikentää entisestään. Samat maankäyttösuositukset koskevat kangaskorpiä, jotka ovat vaarantuneita (VU) tai erittäin uhanalaisia (EN).

Tutkimusalueelta ei löydetty yhtään suojelullisesti huomionarvoisia kasvilajeja, sillä kaikki havaitut lajit edustavat tyypillistä suolajistoa.

TULOKSET JA PÄÄTELMÄT

Tutkimuskohteina oli yhteensä kahdeksan suota, joista kuuden luonnontilaisuusasteikko oli 2 ja kahden 0. Näin ollen kaikilla soilla on tehty ojituksia, jotka ovat vaikuttaneet niiden luonnontilaan. Eri soiden välillä on suuria eroja ojitusten osuuksissa pinta-alaan nähden sekä niiden vaikutuksista kuhunkin suoluontotyyppiin.

Kahdeksasta suosta kolmen tulkittiin olevan vailla mainittavia luontoarvoja, sillä ne ovat kauttaaltaan täysin ojitettuja ja kuivuneet varsin paljon. Näitä ovat Takaneva (pohj), Pillikistön-suo E ja Pillikistön-suo N. Näille kolmelle suolle ei ole annettu erityisiä maankäyttösuosituksia.

Muilla viidellä suolla on todennettu olevan kasvillisuudeltaan arvokkaita luontotyyppisiä, joskin Kivijärvensuolla kyse on vain yhdestä luontotyyppistä. Muilla on selvästi useampia erilaisia luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia soita, jotka ovat joko uhanalaisia tai metsälain mukaisia erityisiä arvokkaita elinympäristöjä. Maankäyttösuositukset on annettu sen mukaisesti.

Kasvillisuusinventointien yhteydessä arvioitiin soiden potentiaalista arvoa myös muiden eliöryhmien osalta. Näitä olivat erityisesti linnusto, suovenhokas (suoruuhiikas) ja viitasammakko. Näiden osalta on tehty vain asiantuntija-arvio, sillä erillisinventointeja ei toteutettu. Mikäli erillisselvityksiä laaditaan, tulee ne tehdä oikeaan vuodenaikaan. Esimerkiksi viitasammakot tulisi inventoida keväällä.

Kunkin suon luontoarvot on koottu alla olevaan taulukkoon (taulukko 3) kokonaiskuvan saamiseksi. Taulukossa kuvataan varmuudella löydettyjä arvoja kasvillisuuden osalta sekä potentiaalisia arvoja muiden eliöryhmien osalta toimeksiannon mukaisesti. Mahdollisissa linnustoarvoissa on painotettu avosoiden esiintymistä. Suovenhokkaan osalta on niin ikään painotettu avosoiden ja lisäksi myös ravintokasvien esiintymistä. Viitasammakoiden tilannetta on arvioitu soveliaiden vetisten ja märkien lisääntymispaikkojen, kuten allikoiden esiintyminen.

Taulukko 3. Tutkimuskohteena olevien soiden varmat sekä mahdolliset luontoarvot.

Plus- ja miinusmerkein kuvataan arvoja seuraavasti: +++ = varmasti todennettuja arvoja, ++ = hyvin mahdollisia arvoja, + = mahdollisia arvoja ja - = varmasti tai todennäköisesti ei arvoja.

Suon numero	Suon nimi	Arvokas kasvillisuus	Linnusto	Suovenhokas	Viitasammakko	Sudenkorennot
416	KOPPIONEVA	+++	++	++	+	-
21145	TAKANEVA (POHJ)	-	-	-	-	-
485	PILLIKISTÖNSUO E	-	-	-	-	-
31112	PILLIKISTÖNSUO N	-	-	-	-	-
15926	RÄMINKEIDAS	+++	++	++	++	-
40193	HANGASSUO S	+++	+	++	-	-
15684	PERÄNEVA	+++	++	++	++	++
95	KIVIJÄRVENSUO	+++	-	+	-	-

KIRJALLISUUS

Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001:

Natura 2000 -luontotyyppiopas. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Eurola, S., Kakkinen, E., Saari, V., Huttunen, A., Kukko-oja, K. & Salonen, V. 2015:

SATA suotyyppiä. Opas Suomen suokasvillisuuden tuntemiseen.

Thule-instituutti, Oulangan tutkimusasema, Oulun yliopisto. Oulu.

Koivukari, A. <annukka.koivukari@ely-keskus.fi> 2017:

Uhanalaisten lajien esiintymisestä (Hertta-aineisto). Henkilökohtainen sähköposti 14.8.2017.

Jakobsson, N. (toim.) 2008:

Ympäristön- ja luonnonsuojelu 2008. Lakikokoelmat. Edita Publishing Oy. Helsinki.

Laine, J., Vasander, H., Hotanen, J.-P., Nousiainen, H., Saarinen, M. & Penttilä, T. 2012:

Suotyypit ja turvekankaat – opas kasvupaikkojen tunnistamiseen. Metsäkustannus Oy.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 2002:

Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. 2. painos. Metsälehti kustannus. Helsinki.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005:

Suuri Pohjolan Kasvio. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010:

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja.

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008:

Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004:

Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa.

Suomen Ympäristö 742. Ympäristöministeriö.

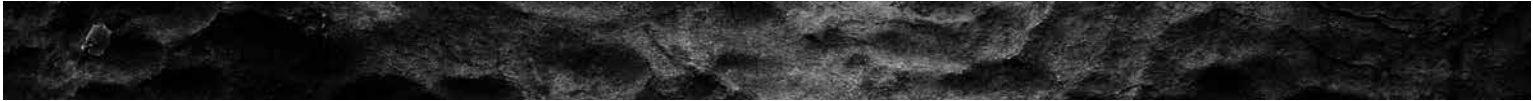
Söderman, T. 2003:

Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja

Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Ympäristöministeriö a) luontodirektiivin II, IV ja V -liitteiden lajit

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9045&lan=fi#a7>.

Santtu Ahlman
Toimitusjohtaja
Ahlman Group Oy

